

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	36958 Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36958
Назва ОП	Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хлобистов Євген Володимирович, Шевченко Інна Юріївна, Куліш Вікторія Анатоліївна, Лук`янова Валентина Вячеславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.12.2021 р. – 23.12.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nubip.edu.ua/node/90928/5>

Програма візиту експертної групи <https://nubip.edu.ua/node/102822>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» є актуальною, враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів, галузевий, регіональний контекст та тенденції розвитку спеціальності. ОП за своїми цілями, в основному, узгоджується зі Статутом та Стратегією розвитку НУБіПУ на період до 2025 року. Відбувається рух у напрямі удосконалення ОП. ОП забезпечується викладачами із належною академічною кваліфікацією і високою публікаційною активністю у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus або WoS, що забезпечує сьогодні і передбачає можливість в майбутньому формування разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Керівництво ЗВО здійснює підтримку та стратегічне орієнтування на розвиток ОП. Цьому сприяє система залучення до ОП роботодавців, розвиток системи внутрішнього забезпечення якості шляхом формалізації процесів на основі розроблених нормативних документів та формування політики якості ЗВО. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, що забезпечують освітній процес дозволяє досягти заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму для викладання на ОП. Усі викладачі мають свідоцтва про підвищення кваліфікації. Тематику майбутніх наукових досліджень аспіранти визначають самостійно з урахуванням консультацій наукових керівників. Всі здобувачі та викладачі мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО. У ЗВО розроблені необхідні внутрішні нормативні стандарти та положення, відбувається процес активного залучення здобувачів, роботодавців, представників наукової спільноти та інших стейкхолдерів до періодичного перегляду та удосконалення ОП. У ЗВО забезпечується прозорість та доступ до необхідної інформації. Інформація оновлюється та є чинною на момент її знаходження на сайті університету. Наукові напрями аспірантів корелюються з науковими напрямками наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, які регулярно публікуються та практично впроваджуються. Освітня та наукова складові ОП вдало поєднані і відповідають вимогам усіх критеріїв. В результаті ознайомлення з відомостями про самооцінювання, проведених зустрічей, ознайомлення з додатково наданими документами, експертна група підтверджує можливість підготовки на високому якісному рівні здобувачів вищої освіти з а третім (освітньо-науковим) рівнем за ОП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Виявлені недоліки та слабкі сторони ОП не знижують загальне позитивне враження, а визначають перспективи подальшого розвитку програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Мета ОП прописана чітко, тісно корелює з місією, метою та завданнями програми розвитку ЗВО. Регулярне оновлення та періодична модернізація ОП здійснюється з урахуванням пропозицій і потреб різних груп стейкхолдерів. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності. У ЗВО забезпечена реалізація права аспірантів на вибір навчальних дисциплін. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Обсяг ОП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей і ПРН. Положення та правила прийому розміщені у вільному доступі та мають визначені чіткі спрямування на потреби даної ОП. Розроблено нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та у неформальній освіті. В ЗВО наявна нормативна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють навчальний процес. У ЗВО розроблена політика та процедура щодо дотримання академічної доброчесності, а також наявні технологічні можливості перевірки наукових робіт на плагіат. Освітній процес за ОП забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники. Наукові керівники аспірантів приймають участь у міжнародних програмах підвищення кваліфікації, науково-дослідних проєктах, публікувати наукові праці у міжнародних виданнях. Процедури конкурсного відбору є прозорими, об'єктивними. НУБіПУ постійно залучає роботодавців та представників наукової спільноти до організації та реалізації освітнього процесу. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. ЗВО здійснює нематеріальні та матеріальні заохочення НПП. У ЗВО діє рейтингова система оцінювання НПП та структурних підрозділів. Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. В ЗВО створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій є чіткими і зрозумілими. Система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЗВО під час реалізації ОП є чіткими та зрозумілими, а також доступними для всіх зацікавлених сторін на офіційному веб-сайті ЗВО. Зміст ОП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО. Наукова діяльність аспірантів повністю відповідає напрямові досліджень наукових керівників. НУБіПУ організаційно та матеріально забезпечує в межах ОП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень. На сайті факультету землевпорядкування подана інформація щодо освітньої і наукової діяльності за ОП, у т.ч. портфолію наукових керівників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В ОНП передбачено формування ЗК і СК, досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК. Специфіка економіки природокористування та охорони навколишнього середовища не відображена в інтегральній компетентності. Освітні компоненти циклу загальнонаукової підготовки є універсальними для усіх ОНП третього рівня ВО НУБіПУ і не враховують ні специфіку спеціальностей, ні ОП, містять єдиний перелік компетентностей, ПРН. Рекомендації: Підсилити відображення унікальності ОНП як через освітню так і наукову складові підготовки здобувачів, окремі ОК. На факультеті землевпорядкування не здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів з економіки. Гарант ОНП викладає лише вибіркові ОК. РП педагогічної практики має ряд недоліків. Педагогічна практика аспірантів полягає у проведенні ними лекцій, практичних занять і індивідуальних занять з навчальних дисциплін, не дотичних до предметної області спеціальності 051 Економіка. Рекомендації: Розглянути можливість започаткування на факультеті землевпорядкування підготовки бакалаврів і магістрів зі спеціальності 051 «Економіка». оновити РП педагогічної практики. На сайті ЗВО не висвітлено результати анкетування НПП і зовнішніх стейкхолдерів, немає в доступі проекту ОНП, відсутній аналіз результатів опитування здобувачів за ОП на сайті відділу моніторингу якості освіти. На офіційному веб-сайті ЗВО представлено РПНД основного блоку, по ВК представлено лише загальний опис. На момент візиту ЕГ анкети щодо якості реалізації ОНП були недоступні. Потребує систематизація електронних ресурсів на сайті ЗВО для звертань НПП, співробітників, здобувачів. Рекомендації: Систематизувати і розширити інформацію на офіційному веб-сайті ЗВО, окремих структурних підрозділів. Окремі нормативні документи ЗВО діють у редакціях старше 5 років, містять неточності, неактуальні терміни, або не відповідають фактично діючим у ЗВО процедурам. Рекомендації: Оновити і актуалізувати окремі нормативні документи щодо процедур провадження діяльності у НУБіПУ. Лише окремі наукові керівники приймали участь у дослідницьких проєктах, в т.ч. міжнародних. Факти залучення здобувачів підтверджено. Відсутність програм міжнародної академічної мобільності здобувачів третього рівня ВО. Рекомендації: Ініціювати і широко запроваджувати у НУБіПУ до програм академічної мобільності, НД проєктів тощо. У НУБіПУ залучення до аудиторних занять зовнішні професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців за ОНП не підтверджено ЕГ. Рекомендації: Ініціювати і широко запроваджувати у НУБіПУ залучення до аудиторних занять зовнішніх професіоналів. До проведення занять залучається НПП, які не мають наукового ступеня. Рекомендації: Не задіювати до провадження освітнього процесу на третьому рівні ВО НПП без наукових ступенів. В НУБіПУ наявний доступ усіх учасників освітнього процесу до електронної бібліотеки eNULESIR лише з локальної мережі ЗВО. Рекомендації: Забезпечити можливість доступу учасників освітнього процесу і віддалено з загальної мережі Інтернет.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОНП прописана чітко, тісно корелює з місією ЗВО (<https://nubip.edu.ua/about>), метою та завданнями Програми розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2021-2025 роки «Голосіївська ініціатива – 2025» (<https://nubip.edu.ua/node/3980>). ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» є цілком закономірною у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, адже в її основі лежить накоплений з 1996 року досвід успішної підготовки аспірантів за спеціальністю 08.08.01 – економіка природокористування і охорони навколишнього середовища. Втім, як слідує з переліку ОП, які реалізуються у ЗВО на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (<https://nubip.edu.ua/node/91699>) та другому (магістерському) рівні вищої освіти (<https://nubip.edu.ua/node/91700>), на факультеті землевпорядкування (структурному підрозділі, відповідальному за реалізацію ОНП) не здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів з економіки. Підготовка бакалаврів і магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» здійснюється у Національному університеті біоресурсів і природокористування України економічним факультетом (ОПП «Економіка підприємства», ОПП «Міжнародна економіка», ОПП «Прикладна економіка») і факультетом інформаційних технологій (ОПП «Економічна кібернетика», ОПП «Цифрова економіка»). Натомість факультет землевпорядкування спеціалізується на підготовці бакалаврів і магістрів зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Таким чином, у межах структурного підрозділу, відповідального за реалізацію ОНП, відсутній повний цикл («бакалавр» → «магістр» → «доктор філософії») підготовки фахівців і професіоналів зі спеціальності 051 «Економіка».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Регулярне оновлення та періодична модернізація ОНП здійснюється з урахуванням пропозицій і потреб різних груп стейкхолдерів. На сайті ЗВО за лінком <https://nubip.edu.ua/node/100150> представлені анкети для висловлювання думок і пропозицій щодо якості реалізації ОНП: анкети для опитування аспірантів, НПП і зовнішніх стейкхолдерів. На момент візиту ЕГ (21-23.12.2021) на сайті ЗВО були висвітлені результати анкетування аспірантів, проведеного у вересні 2021 року (<https://cutt.ly/JUzaPjJ>), проте відсутні результати анкетування НПП і зовнішніх стейкхолдерів (<https://nubip.edu.ua/node/100150>). Факт проведення опитування аспірантів щодо задоволеності якістю ОНП підтвердила під час зустрічі з ЕГ здобувачка 4 року навчання Юлія Мороз, яка входить до складу проєктної групи та за ініціативи якої до ОНП введено ВК «Природокористування в умовах конфліктів». Окрім проходження анкетування, стейкхолдери мають можливість надавати пропозиції щодо якості як самої ОНП, так і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, під час зустрічей із керівництвом кафедр і факультету, гарантом і проєктною групою, участі у круглих столах, форумах, конференціях, через Вчену раду факультету, Раду роботодавців, Раду аспірантів, Раду молодих вчених тощо. ОНП схвально оцінена у рецензіях/відгуках віцепрезидентки Національної академії аграрних наук (НААН) України Ануш Балян (<https://cutt.ly/4UzaSBf>), директорки Інституту агроєкології і природокористування НААН України Оксани Дребот (<https://cutt.ly/zUzaJqB>), заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олександра Краснолуцького (<https://cutt.ly/tUzdd8m>). Під час зустрічі з ЕГ Олександр Краснолуцький підтвердив, що ним надавалася пропозиція щодо посилення екологічної складової ОНП, яку було враховано через введення до переліку обов'язкових освітніх компонентів ОНП ОК «Управлінські засади екологічної політики».

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У ЗВО функціонує Рада роботодавців (<https://nubip.edu.ua/node/21573>), у якій представлена профільна секція – «Секція економіки; аграрного менеджменту; землевпорядкування; правового та гуманітарно-педагогічного забезпечення». Думки роботодавців щодо відповідності ОНП кращим практикам з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого аспекту заслуховуються на засіданнях Ради роботодавців; аналізуються через проведення опитування й отримання рецензій на ОНП. ЗВО знаходиться у м. Києві, де сконцентровані всі провідні органи державної влади, установи й організації у сфері економіки природокористування та охорони навколишнього середовища, чим забезпечується урахування регіонального аспекту. На запит ЕГ щодо підтвердження, заявленої у ВСО, тісної взаємодії ЗВО з провідними органами державної влади, установами й організаціями у сфері економіки природокористування та охорони навколишнього середовища, проєктною групою були надані сканкопії угод про співпрацю між Національним університетом біоресурсів і природокористування України та асоціацією «Земельна спілка України», Державним аграрним університетом Молдови (додаток 14). У ВСО відсутня конкретна інформація щодо того, як саме досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП був врахований при розробленні й удосконаленні ОНП, тому на запит ЕГ проєктна група надала уточнення щодо враховання досвіду Інституту агроєкології і природокористування НААН України (<https://cutt.ly/NUxY85e>), Національного університету водного господарства та природокористування (<https://cutt.ly/MUxUqbt>) у частині тематичної наповненості освітніх компонентів ОНП; Корнельського університету (США) (<https://cutt.ly/GUxUVA4>), Університету Единбургу (Велика Британія) (<https://cutt.ly/TUxU6CF>), Університету Каліфорнії в Сан-Дієго (США) (<https://cutt.ly/fUxUlsr>) – у частині змістовного наповнення освітніх курсів із економіки природокористування, вибору освітніх компонентів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти наразі не затверджено (<https://cutt.ly/1UxO5Xk>). На момент візиту ЕГ (21-23.12.2021) проєкт Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не був представлений на сайті Міністерства освіти і науки України (<https://cutt.ly/OUxPIgp>). ОНП (<https://cutt.ly/jUmdo7K>) містить 4 ЗК, 8 СК, 8 ПРН. ОНП не містить матриці відповідності ПРН дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (<https://cutt.ly/vUmjmEP>). Відмінностей між ПРН, визначеними в ОНП та встановленими у дескрипторах Національної рамки кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня, не виявлено: можна зробити висновок про відповідність Зн1 – ПРН 1, ПРН 2; Ум1 – ПРН 1, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 7; Ум2 – ПРН 1, ПРН 2, ПРН 5, ПРН 8; Ум3 – ПРН 3, ПРН 5, ПРН 8; К1, К2 – ПРН 6; ВА1 – ПРН 2, ПРН 5, ПРН 8; ВА2 – ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7. Проте у ОНП (розділи 4-5) передбачено формування ЗК і СК, досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета ОНП прописана чітко, тісно корелює з місією, метою та завданнями програми розвитку ЗВО. В основі ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» лежить накоплений з 1996 року досвід ЗВО з успішної підготовки аспірантів за спеціальністю 08.08.01 – економіка природокористування і охорони навколишнього середовища. Регулярне оновлення та періодична модернізація ОНП здійснюється з урахуванням пропозицій і потреб різних груп стейкхолдерів. Цілі ОНП і ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм стейкхолдерів. Цілі ОНП і ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Суттєвих відмінностей між ПРН, визначеними в ОНП та встановленими у дескрипторах Національної рамки кваліфікацій, не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. На факультеті землепорядкування (структурному підрозділі, відповідальному за реалізацію ОНП) не здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів з економіки. Рекомендації: Розглянути можливість започаткування на факультеті землепорядкування (структурному підрозділі, відповідальному за реалізацію ОНП) підготовки бакалаврів і магістрів з економіки для забезпечення повного циклу підготовки фахівців і професіоналів зі спеціальності 051 «Економіка». 2. На сайті ЗВО не висвітлено результати анкетування НПП і зовнішніх стейкхолдерів щодо якості ОНП і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію. Рекомендації: Висвітлювати на сайті ЗВО результати анкетування НПП і зовнішніх стейкхолдерів щодо якості ОНП і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, задля забезпечення прозорості та публічності процесу вдосконалення ОНП. 3. В ОНП не представлена матриця відповідності ПРН ОНП дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня. Рекомендації: Розробити матрицю відповідності ПРН ОНП дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для восьмого кваліфікаційного рівня та включити дану матрицю до ОНП задля наглядної презентації бачення розробників ОНП щодо такої відповідності. 4. В ОНП передбачено формування ЗК і СК, досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК. Рекомендації: Передбачити в ОНП формування ЗК і СК, досягнення ПРН лише через опанування ОК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритерієм 1.2 і 1.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 1.1 і 1.4: при визначенні цілей програми, формулюванні компетентностей та програмних результатів навчання враховуються позиції здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний аспект, досвід інших вітчизняних програм. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, а також такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, урахування контексту та позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, експертна група вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОНП та освітньо-наукової діяльності за цією програмою Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими: структурним підрозділом, відповідальним за реалізацію ОНП, не здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів з економіки; на сайті ЗВО не висвітлено результати анкетування НПП і зовнішніх стейкхолдерів; в ОНП не представлена матриця відповідності ПРН дескрипторам Національної рамки кваліфікацій; в ОНП передбачено формування ЗК і СК, досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК. Вказані недоліки цілком можуть бути усунені.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП (<https://cutt.ly/eUAYjhx>) складає 50 кредитів ЄКТС, з них 35 кредитів ЄКТС (70%) приходить на обов'язкові компоненти, 15 кредитів ЄКТС (30%) – на вибіркові компоненти. Обсяг ОНП, її розподілення на обов'язкову та вибірову частини відповідає чинним вимогам Закону України «Про вищу освіту»: обсяг ОНП підготовки доктора філософії – 30-60 кредитів ЄКТС; вибірова складова – не менше 25% загального обсягу ОП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП має чітку структуру: передмова; профіль ОНП (загальна інформація; мета ОНП; характеристика ОНП; придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання; викладання та оцінювання; програмні компетентності; програмні результати навчання; ресурсне забезпечення реалізації програми; академічна мобільність); перелік компонент ОНП та їх логічна послідовність (перелік компонент ОНП; структурно-логічна схема вивчення компонент ОНП); форма атестації здобувачів вищої освіти; матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП; матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП. ОНП не містить післямови та переліку посилань (зокрема, на аналогічні ОП вітчизняних і зарубіжних ЗВО, досвід яких було враховано при розробленні ОНП; проєкт Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, який, за ствердженням проєктної групи, лежить в основі ОНП). Навчальне навантаження передбачено у 1-му році навчання обсягом 46 кредитів ЄКТС (1 семестр – ОК 1-3, ОК 5, ОК 7 (23 кредити ЄКТС); 2 семестр – ОК 4, ОК 6 (8 кредитів ЄКТС), 3 вибіркові дисципліни по 5 кредитів ЄКТС кожна (разом 23 кредити ЄКТС)) та у 3-му році навчання обсягом 4 кредити ЄКТС (ОК 8). Структурно-логічна схема вивчення компонент ОНП містить ряд неточностей: 1. вказано («з'єднанням» ОК 1 і ОК 2, стрілкою від ОК 2 до ОК 3), що ОК 1 і ОК 2 є пререквізитами ОК 3, проте дисципліни вивчаються одночасно; 2. представлено перелік усіх дев'яти ВК, тоді як більш доцільним було б представити лише три ВК без вказання конкретних назв; 3. не передбачено виконання наукових досліджень у 1-му році навчання, що суперечить наданим на запит ЕГ індивідуальним планам виконання ОНП. У матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП і матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП передбачено формування ЗК, СК і досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК. Такий підхід до формування зазначених матриць є загальним для ЗВО та передбачений Положенням про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/mUSSr3p>), затвердженим Вченою радою НУБіП України 25.04.2018 р. Втім, рекомендується передбачити формування ЗК, СК і досягнення ПРН через опанування лише ОК. Також рекомендується в СК 2 «здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів з економіки» замінити слова «англійською», «англомовних» на слова «іноземною», «іншомовних», оскільки перелік компонент ОНП містить ОК 2 «Іноземна мова», в робочій програмі якої (<https://cutt.ly/YUAGd38>) вказано не лише англійську мову, а й німецьку та французьку мови.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 051 Економіка. Специфіка економіки природокористування та охорони навколишнього середовища врахована у СК 1 і СК 5, ПРН 1 і ПРН 8, проте не відображена в інтегральній компетентності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Реалізація права аспірантів на вибір навчальних дисциплін регламентована Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії Національного університету біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/KUAJQXF>) і Положенням про Порядок реалізації аспірантами Національного університету біоресурсів і природокористування України права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/QUAKjNm>), затвердженими Вченою радою НУБіП України 24.04.2019 р. Перелік вибіркових дисциплін з їх анотаціями розміщується на сторінці Відділу аспірантури та на сторінці структурного підрозділу, відповідального за реалізацію ОП. Анотації ВК ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» представлені на сторінці ОНП за лінком <https://nubip.edu.ua/node/1060/19>. Аспіранти ОНП мають обрати 3 ВК з-поміж 9 ВК обсягом 5 кредитів ЄКТС кожен (з них 8 ВК фахового спрямування і 1 ВК з інших ОП). При цьому обрана дисципліна має відповідати напряму наукових досліджень аспіранта. Відповідно до чинного порядку впродовж 2-х місяців після зарахування до аспірантури (до 20 листопада) аспіранти за погодженням із науковими керівниками обирають дисципліни вільного вибору, заповнивши у письмовій формі відповідну заяву, після чого обрані ВК вносяться до індивідуальних планів виконання ОНП. Цікавим є той факт, що під час зустрічей з ЕГ ні гарантом ОНП Андрієм Мартином, ні науковими керівниками, ні здобувачами не було підтверджено, що аспіранти погоджують вибір ВК із науковими керівниками, тоді як С. 8 ВСО містить наступне твердження «вибір дисципліни обговорюється з науковим керівником для уточнення знань та вмінь, які необхідно напрацювати для успішної та своєчасної підготовки дисертаційної роботи». Тому рекомендується уточнити порядок реалізації права аспірантів на вибір навчальних дисциплін у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

На 3-му році навчання за ОНП аспіранти опановують ОК 8 «Педагогічна практика» обсягом 4 кредити ЄКТС, чим забезпечується формування ЗК 1-3, СК 2-4, СК 7-8, досягнення ПРН 2, ПРН 6-7. Проходження педагогічної практики регламентується Положенням про педагогічну практику здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) Національного університету біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/iUAV5hk>), яке було затверджене Вченою радою НУБіП України 20.04.2016 р. і до якого були внесені зміни 29.05.2020 р. На сторінці ОНП (<https://nubip.edu.ua/node/1060/19>) представлена робоча програма ОК 8 (<https://cutt.ly/iUANFQs>), затверджена 14.05.2021 р., шаблон звіту з педагогічної практики, опис баз практики. Робоча програма педагогічної практики (<https://cutt.ly/iUANFQs>) має недоліки: документ є найбільш загальним без прив'язки до ОНП, зокрема, не містить опису ЗК і СК, формування яких забезпечує ОК, опису ПРН, досягнення яких забезпечує ОК; рекомендована література є застарілою: з-поміж 23 джерел основної літератури (підручників, навчальних посібників) – жодного джерела, опублікованого в останні 5-7 років. На запит ЕГ проектною групою була надана сканкопія Звіту з педагогічної практики аспірантки Юлії Лошакової (додаток 3). Зі звіту слідує, що педагогічна практика аспірантки полягала у проведенні лекцій, практичних занять і індивідуальних занять з навчальних дисциплін «Фотограмметрія і дистанційне зондування», «Геодезичні роботи при землеустрої» у період 07.09.-25.12.2020 р. Дотичність вказаних навчальних дисциплін до предметної області спеціальності 051 Економіка видається вкрай сумнівною. Тому рекомендується забезпечувати проходження педагогічної практики аспірантами ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за дисциплінами, дотичними до предметної області спеціальності 051 Економіка, або ж на базі структурних підрозділів, які здійснюють підготовку бакалаврів і магістрів з економіки. Для працюючих у ЗВО аспірантів є можливість зарахування проходження педагогічної практики у разі позитивної характеристики від завідувача кафедри та наукового керівника, проте, як було уточнено під час зустрічі з ЕГ гарантом ОНП Андрієм Мартином, за даною ОНП подібних прецедентів не було.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) передбачено через опанування ними ОК 2, ОК 3, ОК 5, ОК 8. Іншими ОК також передбачено формування soft skills під час групових робіт, захисту проєктів, виступів на семінарах, участі у конференціях, воркшопах. Навчання за ОНП спрямоване на розвиток у аспірантів навичок комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно та системно мислити, креативність. У ЗВО створені можливості безкоштовного навчання у StartUp School (<https://nubip.edu.ua/node/64214>) і Школі лідерства НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/47818/11>), проте під час зустрічі з ЕГ аспіранти не підтвердили, що відвідують указані гуртки.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навчальне навантаження за ОНП практично в повному обсязі (46 з 50 кредитів ЄКТС) виконується аспірантами на 1-му році навчання. Інші 4 кредити ЄКТС складає педагогічна практика, яку аспіранти проходять на 3-му році навчання. Відповідно, на 2-му та 4-му роках навчання аспіранти не мають навчального навантаження та займаються виключно науковими дослідженнями. Подібне розподілення навчального навантаження аспірантів не суперечить Положенню про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/iUSOQLS>), затвердженому 20.04.2016 р.; Положенню про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/mUSSr3p>), затвердженому Вченою радою НУБіП України 25.04.2018 р. Під час зустрічі з ЕГ здобувачка 4-го року навчання Юлія Мороз зазначила, що аспірантами висловлюється думка щодо оптимальності набору освітніх компонентів ОНП, достатності обсягу освітніх компонентів під час проходження щорічного опитування. Згідно результатів опитування аспірантів, проведеного у вересні 2021 року (<https://cutt.ly/JUzaPjJ>), 45,5% респондентів оцінили максимальним балом («5») відповідність результатів навчання за освітніми компонентами ОНП заявленим у них цілям; 36,4% опитаних здобувачів оцінили таку відповідність оцінкою 4 бали; інші (18,2%) аспіранти, що взяли участь в анкетуванні, оцінили вказану відповідність на рівні 3 з 5 балів. Загалом результати опитування аспірантів засвідчили переважну (72,7%) задоволеність здобувачів ОНП і освітньо-науковим процесом, який забезпечує її реалізацію.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за дуальною формою не здійснюється. Проте в Національному університеті біоресурсів і природокористування України нормативно передбачена така можливість відповідно до Положення про підготовку фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти (<https://cutt.ly/NUAC5k9>), затвердженого Вченою радою НУБіП України 26.02.2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП має чітку структуру. У ЗВО забезпечена реалізація права аспірантів на вибір навчальних дисциплін. Для працюючих у ЗВО аспірантів є можливість зарахування проходження педагогічної практики у разі позитивної характеристики від завідувача кафедри та наукового керівника. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям. Обсяг ОНП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей і ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Структурно-логічна схема вивчення компонент ОНП містить ряд неточностей. Рекомендації: Внести виправлення до структурно-логічної схеми вивчення компонент ОНП: прибрати «з'єднання» між ОК 1 і ОК 2, стрілку від ОК 2 до ОК 3; у блоці вибіркового дисциплін представити лише три ВК без вказання конкретних назв; передбачити виконання наукових досліджень у 1-му році навчання. 2. СК 2 сформульована не коректно. Рекомендації: Замінити слова «англійською», «англомовних» на слова «іноземною», «іншомовних» в СК 2. 3. Передбачено формування ЗК, СК і досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК. Рекомендації: Передбачити формування ЗК, СК і досягнення ПРН через опанування лише ОК із внесенням відповідних змін до Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. 4. Специфіка економіки природокористування та охорони навколишнього середовища не відображена в інтегральній компетентності. Рекомендації: Розглянути можливість відображення специфіки економіки природокористування та охорони навколишнього середовища в інтегральній компетентності. 5. Наявні розбіжності між положеннями, закріпленими Порядком реалізації аспірантами Національного університету біоресурсів і природокористування України права на вільний вибір навчальних дисциплін і відображеними у ВСО, та фактичною процедурою вибору аспірантами ВК в частині погодження аспірантами вибору ВК із науковими керівниками. Рекомендації: Уточнити порядок реалізації права аспірантів на вибір навчальних дисциплін у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. 6. Робоча програма педагогічної практики має ряд недоліків. Рекомендації: Внести корективи до робочої програми педагогічної практики: вказати ЗК і СК, формування яких забезпечує ОК, вказати ПРН, досягнення яких забезпечує ОК; оновити перелік рекомендованої літератури. 7. Педагогічна практика аспірантів полягає у проведенні ними лекцій, практичних занять і індивідуальних занять з навчальних дисциплін, не дотичних до предметної області спеціальності 051 Економіка. Рекомендації: Забезпечувати проходження педагогічної практики аспірантами ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за дисциплінами, дотичними до предметної області спеціальності 051 Економіка, або ж на базі структурних підрозділів, які здійснюють підготовку бакалаврів і магістрів з економіки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.6 та 2.8, має певну узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.5 і 2.9: обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства; освітні компоненти, включені до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 051 «Економіка»; структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії; обсяг усіх освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Враховуючи

всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також чинників, які визначають специфічні умови реалізації ОНП, експертна група вважає, що ОП загалом відповідає критерію 2 при наявності недоліків, що не є суттєвими: структурно-логічна схема вивчення компонент ОНП містить ряд неточностей; СК 2 в ОНП сформульована не коректно; передбачено формування ЗК, СК і досягнення ПРН через опанування не лише ОК, а й ВК; специфіка економіки природокористування та охорони навколишнього середовища не відображена в інтегральній компетентності; наявні розбіжності між положеннями, закріпленими Порядком реалізації аспірантами права на вільний вибір навчальних дисциплін і відображеними у ВСО, та фактичною процедурою вибору аспірантами ВК; робоча програма педагогічної практики має ряд недоліків; педагогічна практика аспірантів полягає у проведенні ними лекцій, практичних занять і індивідуальних занять з навчальних дисциплін, не дотичних до предметної області спеціальності 051 Економіка. Виявлені недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до НУБіПУ (<https://nubip.edu.ua/node/30>) загалом і за ОНП зокрема (<https://cutt.ly/tlkZWtr6>) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти третього рівня було підтверджено, що на час вступної кампанії вони були ознайомлені зі всіма необхідними правилами та документами, що де було вказано терміни та порядок прийому заяв і документів, порядок конкурсного відбору та зарахування вступників. Вступ на дану ОНП відбувається на основі результатів вступних випробувань (іспитів зі спеціальності, іноземної мови, філософії), розрахунку конкурсного балу з використанням коригуючих коефіцієнтів, подальшого рейтингування абітурієнтів. У 2021 році прохідний конкурсний бал становив 72 бали. При наявності у абітурієнтів сертифікатів, які підтверджують володіння іноземною мовою (англійською, німецькою чи французькою) на рівні B2 та вище, вони звільняються від вступного іспиту з іноземної мови з отриманням максимального балу. Такі можливості посилюють зацікавленість абітурієнтів у володінні іноземними мовами, що є необхідним для сучасного дослідника при здійсненні наукових економічних досліджень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Врахування у Правилах прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/tlkZWtr6>) особливостей окремих освітньо-наукових програм (зокрема, ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища») першочергово забезпечується використанням формули для розрахунку конкурсного балу вступника, де передбачена різна вагомість коефіцієнтів, зокрема найбільша вага (0,4) відводиться саме результату вступного іспиту зі спеціальності; передбачено врахування середнього балу додатка до диплома магістра (спеціаліста) з коригуючим коефіцієнтом 0,1. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування. Зокрема, у таких випадках для ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» передбачено додаткове вступне випробування з комплексу фахових дисциплін (<https://cutt.ly/oIzy1Hp>). Також врахування особливостей ОНП забезпечено обов'язковою подачею вступником наукової доповіді (реферату) з обраної наукової спеціальності, за наявності – списку опублікованих наукових праць і винаходів. В процесі проведених он-лайн зустрічей було підтверджено, що аспіранти в цілому мають високий рівень знань, який їм дозволяє виконувати освітній компонент в повному обсязі та плідно займатися науковими пошуками, згідно обраної тематики. Для ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» важливими є поєднання природничих та економічних дисциплін, що було засвідчене під час спілкування з НПП та випускниками ОП (аспірантури).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентуються Положенням про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/НПУ46N>), затвердженим Вченою радою НУБіПУ 24.04.2019 р.; розділом 6 Положення про академічну мобільність студентів і аспірантів Національного університету біоресурсів і природокористування України (<http://surl.li/bbfbm>), затвердженого Вченою радою НУБіПУ 21.08.2020 р. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва НУБіПУ з закладами вищої освіти-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків, прийнятої у країні закладу вищої освіти-партнері, якщо в ній не передбачено застосування ECTS. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод і

меморандумів. Зокрема, протягом 2016-2021 рр. НУБіПУ уклав Міжінституційні угоди на реалізацію академічної мобільності із 20 європейськими університетами. Під час зустрічі з ЕГ здобувачкою з року навчання Оленою Кравченко було зазначено, що під час навчання в аспірантурі за ОНП їй було зараховано іноземну (англійську) мову, оскільки вона має диплом перекладача. Під час зустрічей з ЕГ аспірантами було підтверджено, що вони ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу вигляді Положення про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/НПУ46N>), затвердженого Вченою радою НУБіПУ 24.04.2019 р.; «Доповнення до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»» (<https://nubip.edu.ua/node/70039>). У НУБіПУ визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, можливе за наявності відповідних документів, що підтверджують рівень знань здобувачів вищої освіти, здобутих за програмами неформальної освіти. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої лабораторної роботи, теми лекційного чи практичного заняття, змістового модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни, якщо програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни. Рішення про зарахування знань, здобутих за програмами неформальної освіти, приймає лектор дисципліни спільно із завідувачем кафедри. Втім, зарахування всього навчального матеріалу дисципліни не звільняє здобувача вищої освіти від складання екзамену з цієї дисципліни. Попри наявність розроблених документів стосовно визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, слід відзначити відсутність у них уточнень щодо часових меж процедури здійснення такого визнання. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ не отримала підтвердження того, що здобувачі ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відсутність прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не дає змоги ЕГ оцінити послідовність дотримання цих правил під час реалізації даної ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання до НУБіПУ, Правила прийому до аспірантури НУБіПУ, Положенням про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Правилами прийому до аспірантури НУБіПУ передбачена можливість звільнення від вступного випробування з іноземної мови з отриманням максимального балу у разі наявності в абітурієнта сертифікату, який підтверджує володіння іноземною мовою (англійською, німецькою чи французькою) на рівні B2 та вище. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості ОНП. Здобувачі ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. На ОНП є прецедент зарахування іноземної (англійської) мови на підставі диплома перекладача.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Положення про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Доповнення до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» не містять уточнень щодо часових меж процедури здійснення визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: передбачити часові межі процедури здійснення визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у Положенні про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Доповненні до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3 і має певну узгодженість за підкритерієм 3.4: правила прийому на навчання та освітньою програмою враховують особливості ОНП, визначені і оприлюднені правила та процедури визнання результатів навчання. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, експертна група вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОНП критерію 3 при наявності недоліків, що не є суттєвими. До таких недоліків експертна група вважає за доцільне віднести недосконалість Положення про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Доповнення до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» в частині відсутності зазначених часових меж процедури здійснення визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз ОП, відомостей про самооцінювання та робота у фокус-групах виявили, що форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/Pro_organization_navch_proces.pdf). Наявні матриці забезпечення програмних результатів навчання підтверджені відповідними компонентами ОП та матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, які підтверджують загалом відповідність форм та методів навчання програмним результатам окремо по кожному освітньому компоненту. <https://nubip.edu.ua/node/1060/19>. У зв'язку із запровадженням карантину та змішаної форми навчання у ЗВО є сайт електронного навчання (<https://elearn.nubip.edu>). Дистанційне навчання здійснюється переважно на платформі Moodle (<https://nubip.edu.ua/node/2390>), проте як було зазначено під час зустрічі із здобувачами ОП, за їх бажанням використовуються також платформи, наприклад Office 365, для спілкування з науковими керівниками. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти встановлено, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам аспірантоцентрованого підходу. Здобувачі задоволені методами навчання і викладання, рівень якого з'ясовується через анкетування, проведення якого було підтверджено під час он-лайн зустрічей, результати анкетування враховуються під час навчання за ОП. За інформацією аспірантів, отриманою під час зустрічей, принципи академічної свободи та добросовісності підтримуються всіма в процесі засвоєння всіх компонентів ОП. Відповідно до сказаного, здобувач третього рівня вищої освіти має право обирати окрім вибірових дисциплін чи теми дисертаційної роботи і власну освітню траєкторію, з урахуванням особистісних обставин, що було підтверджено під час зустрічей. В цілому, в результаті аналізу зустрічей у фокус-групах встановлено, що здобувачі ОП задоволені методами, формою та засобами навчання які використовують викладачі ОП. Навчання за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» більшою мірою враховує міжпредметні зв'язки та поєднує кваліфікаційні вимоги щодо знання природничих дисциплін та економіки. Саме тому здобувачі третього рівня вищої освіти, які вступають до аспірантури після завершення магістратури на факультеті землевпорядкування НУБіПУ більше адаптовані до вивчення і сприйняття предметного компоненту програми.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертна група встановила, що доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів своєчасно надається усім учасникам освітнього процесу шляхом розміщення їх опису в робочих програмах дисциплін, які оприлюднено на сайті університету, а також подається у формі презентації від викладача відповідної дисципліни під час першого заняття. Відповідно до затвердженої ОП та її навчального плану, робочі навчальні програми дисциплін та усі силабуси обов'язкових і вибірових компонентів ОП розміщені на сайтах (<https://nubip.edu.ua/node/1060/18>; <https://nubip.edu.ua/node/1060/19>) з вільним доступ до них. Інформація, що зазначена у відомостях про самооцінювання відповідає дійсності. Під час відеозустрічі з НПП і гарантом ОНП було з'ясовано, що зі здобувачами систематично проводиться роз'яснювальна робота щодо цілей та очікуваних програмних результатів навчання, а також критеріїв оцінювання. Здобувачі вищої освіти під час відеозустрічей підтвердили, що на першому занятті викладач доводять до їх відома вищенаведену інформацію. Гарант ОНП, працівники кафедри, деканату та інших структурних підрозділів консультують здобувачів вищої освіти в усній, письмовій, онлайн формі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В результаті експертизи ЕГ встановила, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми регулюється комплексом документів щодо врегулювання освітнього процесу ЗВО, <https://nubip.edu.ua/node/86466>. Викладачі та здобувачі ОП можуть на власний вибір реалізувати свої наукові інтереси. Викладачами ОП постійно здійснюються наукові дослідження з тематики використання та охорони природних ресурсів й менеджменту, зокрема, для ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» в межах планової НДР «Розробка механізмів масової оцінки нерухомості для ефективного регулювання земельних відносин» (керівник теми, гарант ОП проф. Мартин А.Г.), детальніше на сайті ЗВО https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u169/17.11.2021_templan_specfond_2021_kaf.pdf; В процесі проведення он-лайн зустрічей з представниками НПП та здобувачами третього рівня вищої освіти в межах ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» було підтверджено, що здобувачі залучаються до виконання наукової тематики на платній основі. Результати наукових досліджень, отриманих в межах виконання науково-дослідних тем, публікуються у колективних монографіях, наукових статтях, обговорюються на науково-практичних конференціях. У результаті роботи у фокус-групах було встановлено, що програмні результати навчання та компетентності здобувачі ОП, під керівництвом викладачів, використовують у процесі проведення досліджень. А результатом їх науково-дослідної роботи є підготовка до захисту дисертаційних робіт.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час проведення акредитаційної експертизи ОП встановлено, що усі викладачі постійно оновлюють зміст навчальних дисциплін згідно положень НУБіПУ, зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу», https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/Pro_organization_navch_proces.pdf, Положення про екзамени і заліки, https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozh_ekzameni_zaliki_2020_dlya_saytu.pdf тощо. Науково-педагогічні працівники активно публікують результати своїх наукових досліджень не лише у фахових виданнях України, а і у виданнях які індексуються у міжнародних наукометричних базах. Ефективним методом оновлення матеріалів навчальних дисциплін є використання викладачами матеріалів, опублікованих в монографіях, наукових статтях, а також врахування інформації, отриманої за результатами участі в круглих столах, симпозиумах, семінарах, тренінгах. Викладачі та наукові керівники здобувачів пройшли закордонні науково-педагогічні стажування, приймали участь у міжнародних проектах (наприклад проф. Савчук В.К. приймав участь у таких заходах: підвищення кваліфікації: підприємство «Спрінт – К», Свідоцтво СС049360706/007912 -19 від 14. 02. 2019 р.; Реєстр. № 7912; користування комп'ютерною програмою М.Е.Дос. Реєстр. № УБР/052 від 25.04.2019р.; використання хмарних сервісів Майкрософт у навчальному процесі. Свідоцтво СС 00493706/006403 – 18 від 25. 05. 2018 р., Реєстр. № 6403). Гарант ОНП та НПП на відеозустрічах зазначили, що зміни, які відбуваються у економіці природокористування враховуються при оновленні ОНП. Аналіз публікацій показав, що вони тісно пов'язані з темами наукових досліджень викладачів та не завжди корелюють з дисциплінами, які викладаються.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Експертною групою встановлено, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією ЗВО регулюються такими положеннями : Статутом університету, https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/statut_nubip_ukrayini.pdf та Міжнародними проектами та напрямками міжнародного співробітництва, які відображені на сайті ЗВО <https://nubip.edu.ua/node/1410>. Викладачі та аспіранти мають можливість проходити стажування та підвищення кваліфікації викладачів за кордоном. Аспіранти відвідували міжнародні наукові заходи за кордоном, про що повідомляється на відповідних персональних сторінках здобувачів третього рівня вищої освіти, зокрема, за посиланням <https://nubip.edu.ua/node/72214>. Факультет землевпорядкування НУБіПУ регулярно організує міжнародні науково-практичні конференції і семінари (наприклад, <https://nubip.edu.ua/node/86079>, <https://nubip.edu.ua/node/44361>). Дана інформація підтверджується наданими за додатковим запитом сертифікатами, а також інформацією з портфоліо здобувачів на сайті факультету (<https://nubip.edu.ua/node/72214>). В процесі он-лайн зустрічей, зокрема і із аспірантами, про реальну мобільність в процесі проходження навчання (реалізації освітнього компоненти), не повідомлялося.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В ЗВО наявна нормативна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють навчальний процес; частина НПП залучених до викладання на ОП мають публікації у журналах, які індексуються у авторитетних міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, є виданні монографії; поєднання навчання та наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи викладачів та здобувачів в освітній процес. Здобувачі третього рівня вищої освіти в межах ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» мають можливість безкоштовної публікації результатів власних досліджень в межах періодичних фахових видань НУБіП,

для можливості публікації ЗВО у виданнях, що індексуються провідними міжнародними наукометричними базами передбачена система преміювання та матеріального заохочення (через рейтингування).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність програм (стажування та подвійний диплом) міжнародної академічної мобільності здобувачів третього рівня освіти. Відсутність аналізу результатів опитування здобувачів за ОП на сайті відділу моніторингу якості освіти. Рекомендації: доцільно запровадити програми міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти, посилити наукові дослідження та наукові роботи із активним залученням здобувачів ОП, висвітлювати аналіз результатів опитування здобувачів ОП на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 4.1 - 4.4 і має певну узгодженість за підкритерієм 4.5: форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК (у формі силабуса); ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень, інтернаціоналізацію діяльності; НПП оновлюють зміст освіти. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, а також такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, урахування контексту та позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, експертна група вважає можливим стверджувати про наявність відповідності освітньої програми критерію 4 при наявності недоліків, що не є суттєвими і можуть бути усунені найближчим часом. До таких недоліків експертна група вважає за доцільне віднести: відсутність програм академічної мобільності та «подвійного диплома», недостатня орієнтація в пропозиціях по академічній мобільності, про які група дізналися під час інтерв'ю на конкретні напрями наукових досліджень аспірантів, зavelикий рівень узагальнення наявних пропозицій академічної мобільності. Конкретизація таких пропозицій та її відображення на сайті ЗВО може сприяти виправленню вказаного недоліку. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до комплексу документів, що регламентують освітній процес у НУБіПУ, а саме «Чинні документи щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України», які представлені на сайті ЗВО <https://nubip.edu.ua/node/12654>, зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (Phd) в НУБіП України» (<https://cutt.ly/7Ik53QE>), «Положення про Екзаменаційні комісії у НУБіП України (оновлене)», «Положення про екзамен та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/node/90928/4>), «Тимчасовий порядок дистанційної роботи Екзаменаційних комісій у НУБіП України у 2020-2021 н.р. в умовах адаптивного карантину»; «Тимчасовий порядок проведення зимової екзаменаційної сесії 2020-2021 навчального року в НУБіП України в умовах адаптивного карантину»; «Тимчасовий порядок дистанційної роботи Екзаменаційних комісій у НУБіП України у 2019-2020 н.р. в умовах карантину» на ін. документи, які, зокрема, спираються на реалізацію контролю освітнього процесу через за кредитно-модульною системою. Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль: форми поточного і модульного контролю визначають кафедри, а підсумковий – у формі заліку, диференційованого заліку, екзамену, які регламентовані відповідними положеннями і визначають рівень сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання. В робочих програмах навчальних дисциплін наведено інформацію щодо методів навчання, форм контролю та розподілу балів, які можуть отримати здобувачі. Дана інформація також міститься в електронних навчальних курсах на платформі E-LEARN (<https://elearn.nubip.edu.ua/>). Ознайомившись з документами та спілкування зі здобувачами третього рівня вищої освіти та викладачами, експертна група пересвідчилась в наявності контрольних заходів та критеріїв оцінювання і в тому, що їх форми є чіткими, зрозумілими, а також дозволяють встановити досягнення здобувачами освіти (аспірантами) результатів навчання. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання з кожної дисципліни міститься у робочих програмах дисциплін, що є доступними для здобувачів третього рівня вищої освіти. Результати опитувань

аспірантів (<https://nubip.edu.ua/node/91599>) демонструють, що більшість здобувачів вважають форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів наукового ступеня чіткими, зрозумілими та такими, що дають можливість досягнення здобувачем вищої освіти ПРН; інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК є своєчасною і зрозумілою. Особливості ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» врахована в формуванні контрольних заходів, які мають донести до ЗВО мультидисциплінарність та практично орієнтованість компетенцій. Це було відзначено під час зустрічі з роботодавцями, які високо оцінили практичну спрямованість ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На момент проведення акредитаційної експертизи Стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній. Система оцінювання знань за дисциплінами здобувачів за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» в НУБіП України визначені освітньо-науковою програмою (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u191/onp_051ekonomika_2021_.pdf). Атестація здобувачів третього рівня вищої освіти освітнього рівня «доктор філософії» здійснюється у формі атестаційних іспитів і заліків (програми розміщені у вільному доступі, <https://nubip.edu.ua/node/1432/12>, <https://nubip.edu.ua/node/1600/14>) та представлення до публічного захисту кваліфікаційної роботи (дисертації, з урахуванням всіх вимог щодо оформлення та проведення публічного захисту). Атестації передують щорічна атестація аспіранта за результатами виконання індивідуального плану у вигляді його звітування на засіданнях кафедри та вченої ради факультету. Документами, що підтверджують проміжну атестацію аспіранта, є річний звіт, друкований варіант розділів дисертації, копії публікацій, довідка про складання іспитів і диференційованих заліків, витяг із протоколу засідання кафедри або вченої ради тощо. В ЗВО діє Положення про порядок звітування аспірантів/здобувачів про виконання індивідуального плану наукової роботи (2019) (<http://surl.li/batpj>). Співбесіда зі здобувачами освіти продемонструвала обізнаність аспірантів щодо правил і процедур та наявність практичного досвіду проходження атестації, необхідні документи були надані ЕГ за додатковим запитом.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу», (<https://cutt.ly/eLltG9l>), «Положення про екзамен та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/node/90928/4>), робочими навчальними програмами дисциплін, що розміщені у вільному доступі. Серед форм проведення контрольних заходів визначають контрольні та модульні роботи, заліки та екзамен, а також виступи на семінарах, виконання лабораторних і практичних робіт, оцінювання якості індивідуальних завдань та самостійної роботи (як зазначено у ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», хоча лабораторних занять у НП не передбачено). Серед дисциплін є ті, що мають розроблений комп'ютерний тестовий контроль, що повністю забезпечує зручність та об'єктивність під час оцінювання. Процедура врегулювання конфлікту інтересів та порядок оскарження результатів контрольних заходів визначені нормативними документами закладу вищої освіти («Про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в НУБіП України» від 02.06.2020 р. № 418), зокрема, і стосовно протидії конфліктам на гендерній основі (<https://cutt.ly/QlItAzce>), де детально описані дії під час оскарження результатів. Об'єктивність екзаменаторів та уникнення конфлікту інтересів в НУБіП України забезпечується шляхом залучення до процедур складання екзаменів та заліків [двох науково-педагогічних працівників (один – лектор, другого призначає завідувач кафедри, ним може бути викладач, який проводить практичні заняття) відповідно до розкладу]. Інформація щодо дати та часу проведення екзаменів відображається в затвердженому розкладі, який доступний на веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/rIltC3P>; <https://nubip.edu.ua/node/23920>). Результати опитувань аспірантів (<https://nubip.edu.ua/node/91599>) демонструють, що більшість здобувачів вважають правила проведення контрольних заходів чіткими та зрозумілими. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти та ознайомленню з результатами опитування підтверджено, що об'єктивність екзаменаторів забезпечується формами та методами контролю та ознайомленню здобувачів з результатами контролю. Також здобувачі та НПП під час зустрічей повідомили про однакові підходи щодо проведення підсумкового контролю як у вигляді заліку так і екзамену. Чіткої відмінності між цими контрольними заходами не має і у відповідних нормативних документах: «Положення про екзамен та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/node/90928/4>). В ЗВО є Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції та Скрипка довіри (<https://nubip.edu.ua/node/90928/18>). Конфліктних ситуацій в рамках реалізації даної ОП не виникало, тому експертна група не може пересвідчитись у дієвості та функціонуванні даних положень щодо врегулювання конфліктів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під

час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основними нормативними документами, що регламентують політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в НУБіП України є: □ Положення про академічну доброчесність у НУБіП України (<https://cutt.ly/rIlyM6n>) - Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) в НУБіП України, п.3.11 (<https://cutt.ly/JjIshwb>) - Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП України (<https://cutt.ly/HjIspxf>) - Антикорупційна програма НУБіП України (<https://bit.ly/35CK7HV>), - Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату в НУБіП України (оновлене) (<https://cutt.ly/oIlucnN>). В ЗВО діє Комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://nubip.edu.ua/node/50083>) [як колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів, фундаментальних принципів академічної доброчесності та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти]. В Положенні про академічну доброчесність у НУБіП України (<https://cutt.ly/rIlyM6n>) визначено поняття академічної доброчесності, відповідальність за академічний плагіат і організацію роботи по його виявленню. Щодо критеріїв оцінювання ОК, то вони є прописаними у робочих програмах дисциплін та є чіткими та зрозумілими для здобувачів. Також було зазначено, що перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» проводиться за допомогою спеціалізованих програмно-технічних систем StrikePlagiarism та Unicheck компанії TOB «Антиплагіат» в декілька етапів (завантаження електронного варіанту роботи; перевірки роботи і формування звіту подібності; передача звіту для аналізу та прийняття рішення). В НУБіП України систематично проводяться заходи щодо популяризації дотримання академічної доброчесності (<https://nubip.edu.ua/node/86492/3>; <https://nubip.edu.ua/node/93006>; <https://nubip.edu.ua/node/65848>; <https://nubip.edu.ua/node/91326> та ін). За даними ЗВО, прикладів порушення академічної доброчесності на даній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачами третього рівня вищої освіти результатів навчання, здобувачі мають змогу ознайомитись з цими критеріями до початку курсу та з робочих програм дисциплін. У закладі вищої освіти розроблена політика та процедура щодо дотримання академічної доброчесності, а також наявні технологічні можливості перевірки наукових робіт на плагіат. Також необхідно відмітити наявність опитування, що враховує думку здобувачів третього рівня вищої освіти щодо форм та проведення контрольних заходів. В процесі он-лайн зустрічей НПП та керівництвом закладу була підтверджена позиція щодо врахування результатів анкетування і опитування у вдосконаленні ОП. Ця процедура відбувається двічі на рік, що дає підстави стверджувати про високий рівень адаптивності ОП до сучасних науково-методичних вимог та очікувань ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Академічна доброчесність та впроваджені форми контролю засвоєння освітніх компетентностей практично не мають слабких сторін. Зауважимо, що відсутність прикладів оскарження результатів не дає можливість експертній групі оцінити дієвість наявних в ЗВО положень. В робочих програмах дисциплін, нормативних положеннях ЗВО критерії оцінювання прописані узагальнено, відсутня чітка відмінність між окремими видами контрольних заходів (заліки чи екзамени), а також система накопичення за окремі види виконаної роботи. Рекомендації: конкретизувати критерії оцінювання для обов'язкових та вибірових дисциплін в РНПД для чіткого та прозорого розуміння системи накопичення балів за кожним окремим видом виконаної роботи; чіткіше показати відмінність окремих видів підсумкового контролю, застосовувати менш формалізовані, направлені на пошук і дослідження форми проміжного контролю.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 5.2 та 5.4 і має певну узгодженість за підкритеріями 5.1 та 5.3: наявність чітких процедур та механізмів забезпечення і дотримання академічної доброчесності, а також процедур реагування на її порушення; популяризація ЗВО академічної доброчесності; правила проведення контрольних заходів є прозорими та доступними для всіх учасників освітнього

процесу. ОНП та освітня і наукова діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими. До таких недоліків експертна група віднесла: ЗВО відсутність конкретних критеріїв оцінювання набуття освітніх компетенцій та відмінності між окремими видами контрольних заходів, зокрема, заліків та екзаменів, і, відповідно, відсутність чіткості в системі накопичення балів за окремі види виконаної роботи; недоцільність окремих видів проміжного контролю для освітніх дисциплін при навчанні за третім рівнем. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники. До складу проєктної групи ОНП входить 5 осіб: гарант – Мартин А.Г., члени групи забезпечення – Євсюков Т.О., Дорош О.С. (доктори економічних наук, професори, що працюють на кафедрах землевпорядного проектування та управління земельними ресурсами факультету Землевпорядкування НУБіПУ, в т.ч. декан факультету), Гунько Л.А. (к.е.н, доц.). При проектуванні ОП у 2021 році до її складу включено здобувачку Мороз Ю.О.. Детальний аналіз зведеної інформації про викладачів ОНП в Відомостях про самооцінювання освітньої програми, аналіз сторінок в Google Scholar, міжнародних наукометричних базах даних і пошукових системах Scopus та Web of Science, свідчить про відповідність їх напрямів наукових досліджень дисциплінам, що викладаються і тематиці дисертаційних робіт здобувачів ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Переважна частина НПП, які залучені до реалізації ОНП, мають більше 7 пунктів відповідності виконання Ліцензійних умов, а викладачі ОК фахової підготовки від 9 до 11 пунктів. НПП, які залучені до реалізації ОНП, постійно проходять підвищення кваліфікації на базі різних ЗВО, беруть участь у тренінгах, семінарах, є членами редакційної колегії наукових фахових видань. НПП приймають участь у міжнародних програмах мобільності, науково-дослідних проєктах, опубліковували наукові праці у міжнародних виданнях – дану інформацію підтверджено отриманими за додатковим запитом ЕГ документами. Наукові керівники здобувачів третього рівня за ОНП є відомими та авторитетними вченими, мають досвід практичної роботи, публікації у журналах, які входять до наукометричних баз Scopus, WoS, беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт (у т.ч. міжнародних проєктах), є членами спеціалізованої вченої ради для проведення захистів дисертацій Д 26.004.20 за спеціальністю 08.00.06 «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» (<https://nubip.edu.ua/node/41306>). В процесі акредитації ЕГ отримано підтвердження кореляції наукової діяльності здобувачів вищої освіти ОНП з напрямками досліджень їх наукових керівників. Інформація в звіті з самооцінювання відповідає дійсності. За додатковим запитом ЕГ було надано докладну інформацію про здобутки викладачів. В процесі інтерв'ювання здобувачі підтвердили, що викладачі є висококваліфікованими. Серед розробників ОК2 Іноземна мова зазначено ст. викладача Рудницьку Н.А. Гаранта ОНП Мартин А.Г. не залучено до викладання обов'язкових ОК за даною ОП, він є розробником 2-х вибіркового ОК, що пропонуються здобувачам за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Академічна та/або професійна кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору науково-педагогічних працівників ОНП регламентується Порядком проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників НУБіП України (<http://surl.li/barvb> - редакція 2014 р.) у відповідності до Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НУБіП України (<http://surl.li/baruw> - редакція 2016 р.), які є діючими хоч і частково містять неактуальну інформацію – наприклад посилання на Програму розвитку Університету на 2015-2020 роки. Оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад розміщується на головній сторінці офіційного сайту ЗВО в розділі «Новини» (<http://surl.li/barxu>), а також у відповідній рубриці на сайті відділу кадрів (<http://surl.li/barxx>). Вимоги до осіб, які обираються на посади, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту» і Кодексу законів про працю в Україні. Під час спілкування із секретарем кадрової комісії (Станкевич О.Б.) підтверджено інформацію, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, добір викладачів для реалізації цілей і завдань ОНП відбувається з урахуванням рівня професіоналізму викладачів, інформування НПП про проведення конкурсу відбувається своєчасно. При заключенні/продовженні контракту враховується наукова діяльність, публікаційна активність НПП. Крім того, претенденти на посади повинні мати достатній рівень рейтингу, відповідно до Положенням про рейтингову систему (<http://surl.li/barwe> - редакція 2017 р.) Для оцінювання професіоналізму науково-педагогічних працівників проводиться опитування серед здобувачів вищої освіти. ЕГ за додатковим запитом ознайомила з результатами даного опитування, 100 % здобувачів задоволені рівнем професіоналізму викладачів навчальних дисциплін. Прийняття на роботу науково-педагогічних працівників оформлюється контрактами (як повідомлено ЕГ під час зустрічей у ході проведення експертизи, вирішальним критерієм виступає рейтинг працівника за попередні роки). Науково-педагогічні працівники на зустрічі підтвердили інформацію, що в університеті дотримуються вимог щодо проведення конкурсного відбору, процедури конкурсного відбору є прозорими та об'єктивними.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

НУБіПУ постійно залучає роботодавців до: обговорення та вдосконалення ОНП, навчальних планів, рецензування ОП; участі у семінарах, науково-практичних конференціях, круглих столах та ін. У ЗВО діє Рада роботодавців, сформовані і відповідні Ради і у розрізі факультетів, в т.ч. факультету Землевпорядкування (<https://nubip.edu.ua/node/85722>). ЕГ була озайомлена з відповідною інформацією, яка висвітлена на сайті ЗВО і факультету (підтверджено зазначеними у звіті про СО посиланнями). При інтерв'юванні зі стейкхолдерами, підтверджено, що НУБіПУ залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Краснолуцький О.В. відмітив високий рівень випускників НУБіПУ, проінформував про регулярні зустрічі з керівництвом ЗВО, НПП та здобувачами. Заступник директора Інституту землекористування НААН України Ібатулін Ш.І. повідомив про проходження на базі їхньої організації різних видів практик здобувачами НУБіПУ, участь у наукових проєктах. Начальник Управління стратегії і економічного розвитку Державного агентства лісових ресурсів України І.М. Лицур про тісну співпрацю з факультетом землевпорядкування: організація конференцій, рецензування наукових статей, авторефератів тощо. За результатами аналізу даних, висвітлених на сайті ЗВО, відео зустрічей з роботодавцями, встановлено, що налагоджена тісна співпраця з питань організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно звіту СО, інформації із сайту НУБіПУ, ЗВО залучає до аудиторних занять зовнішніх професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців. Під час відео зустрічі здобувачі за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» не змогли навести конкретних прикладів проведення занять професіоналами-практиками, чи представниками роботодавців. На зустрічі із роботодавцями також не було наведено конкретних прикладів їх залучення до проведення аудиторних занять. В ході аналізу інформації, висвітленої на сайті ЗВО, ЕГ було з'ясовано, що професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців залучаються до аудиторних занять, але достатніх фактів підтвердження регулярності таких практик ЕГ не одержано.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НУБіПУ сприяє професійному розвитку НПП. Наявне відповідне нормативне забезпечення – Положення про професійний розвиток науково-педагогічних працівників НУБіПУ (<http://surl.li/baqyp>); організоване функціонування ННІ неперервної освіти та туризму (<https://nubip.edu.ua/structure/nni-nt>), що реалізує професійні програми підвищення кваліфікації, стажування, здійснює спеціалізоване вдосконалення вищої освіти та професійної підготовки фахівців у межах здобутого раніше ними освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду з метою поглиблення, розширення і оновлення їх професійних знань, умінь, інших компетентностей, розвиток особистості впродовж життя; у 2017 році розроблено і запроваджено Рейтингову системи оцінки діяльності НПП та структурних підрозділів (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/pologennya_o.pdf) та інші напрями професійного розвитку викладачів. Щодо НПП та наукових керівників, що забезпечують освітню та наукову діяльність за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» підтверджено різні напрями підвищення професійної майстерності: відрядження на стажування НПП у ЗВО за кордоном (Мартин А.Г., Євсюков Т.О., Кошель А.О., Богданець В.А., Ярова Б.М., Опенько І.А., Тихенко Р.В.); участь у вебінарах, онлайн курсах, виставках; вивчення і впровадження передового зарубіжного досвіду онлайн-навчання в період карантину.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності передбачено Статутом НУБіПУ (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/statut_nubip_ukrayini.pdf - редакція 2018 р.) – Університет має право визначати форми організації і стимулювання праці для забезпечення максимального використання інтелектуального потенціалу науково-педагогічних, наукових та всіх інших категорій працівників, студентів, аспірантів і докторантів. ЗВО здійснює нематеріальні та матеріальні заохочення НПП. У НУБіПУ розроблено і діє ряд положень (<https://nubip.edu.ua/node/13300>): - Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам університету; - Положення про преміювання працівників університету; - Положення про оплату праці співробітників університету; - Положення про звання «Почесний працівник кафедри НУБіП України»; - Положення про почесні звання в університеті; - Положення про присвоєння почесного звання "Заслужений науковий працівник НУБіП України"; - Положення про присвоєння почесного звання "Заслужений науково-педагогічний (педагогічний) працівник НУБіП України"; - Положення про присвоєння почесного звання "Заслужений працівник НУБіП України"; - Положення про присвоєння почесного звання "Заслужений професор НУБіП України". У ЗВО діє рейтингова система оцінювання викладачів, яка передбачає окремі рівні надбавки до окладу (максимум – 100%) залежно від рейтингу НПП. Ректор НУБіПУ (Ніколаєнко С.М.) та декани економічного

факультету (Діброва А.Д.) факультету землепорядкування (Євсюков Т.О.) під час зустрічі пояснили чинну систему заохочення, фінансового стимулювання. Фінансове стимулювання передбачене за: отримання наукового ступеня та вченого звання, публікація статей у виданнях, які індексуються базами даних в Scopus та Web of Science (більше 3-х зазначили під час відео зустрічей НПП); своєчасний захист аспіранта; підвищений оклад (коефіцієнт від 1,3 до 2,0) та ін. У ЗВО застосовується преміювання НПП з нагоди професійних свят; організацій науково-практичних конференцій, завершення акредитаційних експертиз та ін. Нематеріальне заохочення передбачає: Почесні грамоти Університету, присвоєння звань Університету, відзначення на засіданнях вчених рад факультетів, інститутів і ЗВО. У співбесіді з НПП було підтверджено реальність дій щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Освітній процес за ОНП забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники. Наукові керівники аспірантів приймають участь у міжнародних програмах підвищення кваліфікації, науково-дослідних проєктах, публікувати наукові праці у міжнародних виданнях. Процедури конкурсного відбору є прозорими, об'єктивними. НУБіПУ постійно залучає роботодавців та представників наукової спільноти до організації та реалізації освітнього процесу за ОНП, комунікація відбувається за різними напрямками. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. ЗВО здійснює нематеріальні та матеріальні заохочення НПП. У ЗВО діє рейтингова система оцінювання НПП та структурних підрозділів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони 1. У НУБіПУ залучення до аудиторних занять зовнішні професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» не підтверджено ЕГ. Рекомендації: активізувати практику залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців до проведення аудиторних занять, особливо за ОК фахової підготовки. 2. До проведення занять залучається НПП, які не мають наукового ступеня. Гарант ОНП викладає лише вибіркові ОК. Рекомендації: Викладання за третім рівнем вищої освіти (доктор філософії) повинне забезпечуватись НПП із відповідними науковими ступенями, вченими званнями; залучити гаранта ОНП до безпосереднього забезпечення обов'язкових ОК за даною ОП. 3. Окремі нормативні документи ЗВО діють у редакціях старше 5 років (наприклад, Порядок проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників НУБіП України (редакція 2014 р.), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НУБіП України (редакція 2016 р.) містять застарілу інформацію). Рекомендації: оновити редакції, або розробити нові нормативні документи, що регламентують провадження освітньої та наукової діяльності ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.3, 6.5 та 6.6 і певну узгодженість за підкритеріями 6.1 та 6.4: академічна та/або професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН; процедури конкурсного добору викладачів є прозорими; ЗВО частково залучає до освітнього процесу професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців; ЗВО сприяє професійному розвитку НПП та наукових керівників, стимулює розвиток викладацької майстерності. ОП та освітня і наукова діяльність за цією програмою відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими: у НУБіПУ залучення до аудиторних занять зовнішніх професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців за ОНП не підтверджено ЕГ; до проведення занять залучається НПП, які не мають наукового ступеня; потребують оновлення окремі нормативні документи. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази ЕГ на онлайн-зустрічах під час проведення акредитаційної експертизи, ознайомлення із відео-оглядом Факультету землевпорядкування НУБіПУ, представленого на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/CUT71wm>), а також результати зустрічей ЕГ з керівництвом, здобувачами та представ. органів студ. самовряд., працівниками структур. підрозділів, НПП засвідчують високий рівень фінансового, матеріально-технічного, а також навчально-методичного забезпечення ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», що дозволяє забезпечити досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Ректор (Ніколаєнко С.М) на зустрічі з ЕГ зазначив, що загальний бюджет ЗВО складає близько 1,7 млрд.грн, з них 750 млн грн. дохід ЗВО. До стр-ри НУБіПУ (<https://cutt.ly/nUTN5Nx>) входить 3 ННІ, 13 ф-тів, каф. військової підготовки, Південний філіал, 15 регіонал. навчал. закладів, 4 відділи, 5 дослід. станцій та навчал.-дослід. госп-в, ННЦ виховної роботи і соц. розвитку (<https://cutt.ly/yUTMqoq>), 8 НДІ та ін підрозділи. Згідно з даними відомостей самоаналізу, матеріально-технічна база НУБіПУ складається з 17 навчальних корпусів, 14 гуртожитків, спортивного комплексу. Наукова бібліотека НУБіПУ (<https://cutt.ly/BUTMeyv>) має 5 відділів та 5 філіалів, зокрема на Факультеті землевпорядкування (<https://cutt.ly/vUT7FP8>), де навчаються здобувачі даної ОНП. Загальний фонд філії, що знаходиться на Факультеті землевпорядкування нараховує понад 17000 документів. В НУБіПУ функціонує електр. бібл.-ка eNULESIR (<https://cutt.ly/HUTMrVF>), доступна з локальної мережі ЗВО, та цифрова бібліотека DGLibrary (<https://cutt.ly/UUTMyjN>). Всі учас. осв. проц. можуть скористатися послугами Служби інформ. моніторингу (<https://cutt.ly/ZUTMuN9>) та Сервісу «Електронна доставка документів» (<https://cutt.ly/gUTMoU9>). Здобувачі мають доступ до наукометр. баз даних SCOPUS, WoS та Science Direct, а також до 30.11.2021 мали доступ до EBSCOPUBLISHING (планується подальша передплата в 2022р.) та з 20.09 до 15.12.2021 тестово. доступ до ел. ресурсів видавництва Bentham Science. Аудиторії оснащені мультимед. забезпеч. та необхідними засобами для дистанційного проведення занять. На сайті ЗВО розміщені роб. навчальні програми основних дисциплін ОНП (<https://cutt.ly/AUT7Lvo>), навчально-методичне забезпечення (<https://elearn.nubip.edu.ua>). В НУБіПУ функціонує платформа E-LEARN. В ЗВО є інформаційний центр, оздоровчий центр (<https://cutt.ly/3ge1e38>), студентський спортивно-оздоровчий табір (<https://cutt.ly/tUTMgGy>), відділ соціальної роботи (<https://cutt.ly/wUTMji1>), їдальня. Під час зустрічей ЕГ з керівництвом НУБіПУ, здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, працівниками структурних підрозділів, науково-педагогічними працівниками, а також на основі результатів опитувань здобувачів (<https://cutt.ly/KUTMlWx>) з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу вважають матеріально-технічне забезпечення достатнім для досягнення визначених ОНП цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи, ЕГ підтвердила, що Національний університет біоресурсів і природокористування України забезпечує безоплатний та вільний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОНП. На території ЗВО є вільний доступ до мережі Wi-Fi. Здобувачі мають доступ до наукометричних баз даних SCOPUS, Web of Science, Science Direct та ін. Здобувачі мають можливість безкоштовно та безперешкодно користуватися навчальними аудиторіями, навчально-науковими лабораторіями та іншою інфраструктурою. Вільним є доступ усіх учасників освітнього процесу до ресурсів Навчально-інформаційного порталу НУБіП України, платформи E-LEARN, бібліотеки, зокрема і цифрової, і електронної. Під час зустрічей ЕГ з керівництвом НУБіПУ, здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, працівниками структурних підрозділів, а також на основі результатів опитувань здобувачів (<https://nubip.edu.ua/node/91599>) підтверджено, що здобувачі мають безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах даної освітньої програми

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд матеріально-технічної бази НУБіП України, а також проведені фокус-групи дозволяють ЕГ стверджувати, що освітнє середовище в НУБіП України є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. В приміщеннях НУБіП України працює пропускна система, що виключає доступ до приміщень сторонніх осіб. В приміщеннях НУБіП України розміщені дезінфікуючі засоби, контейнери для використаних засобів індивідуального захисту та дотримуються маскового режиму. На кожному поверсі розміщено плани евакуації, є протипожежне обладнання, в аудиторіях наявні інструкції протипожежної безпеки, періодично проводяться інструктажі та заходи із забезпечення протипожежної безпеки і цивільної оборони (<https://nubip.edu.ua/node/69757>, <https://nubip.edu.ua/node/68729>). На офіційному веб-сайті ЗВО розміщений рекомендований алгоритм дій у разі виявлення ознак гострого респіраторного захворювання (<https://nubip.edu.ua/structure/ef>). За словами представника студентського самоврядування, Держпотребслужба проводила моніторинг безпечності середовища в ЗВО і заклад отримав найвищу оцінку. В структурі ЗВО є центр соціально-психологічної служби (<https://nubip.edu.ua/node/63099>), Навчально-науковий центр виховної роботи і соціального розвитку (<https://nubip.edu.ua/node/47818>), відділ з соціальної роботи (<https://nubip.edu.ua/node/12433>), оздоровчий центр (<https://nubip.edu.ua/node/83756>), центр охорони громадського порядку (<https://nubip.edu.ua/node/1951>), спортивно-оздоровчий табір «Академічний» (<https://nubip.edu.ua/node/92408>). Результати опитувань аспірантів (<https://nubip.edu.ua/node/91599>) демонструють думку здобувачів, що освітнє середовище НУБіП України є безпечним для життя і здоров'я та дає можливість задовольнити потреби здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» реалізують відповідні структурні підрозділи університету, зокрема: деканат, відділ аспірантури (<https://cutt.ly/jUYrHNN>), відділ докторантури та атестації наукових кадрів (<https://cutt.ly/oUYrKLk>), навчальний відділ (<https://cutt.ly/zUYrZOW>), навчально-методичний відділ (<https://cutt.ly/SUYrVqj>), відділ регіонального розвитку, дистанційної освіти та заочного навчання (<https://cutt.ly/JUYrBDM>), відділ з працевлаштування випускників та видачі документів про вищу освіту (<https://cutt.ly/CUYrM6C>), наукова бібліотека (<https://cutt.ly/cUYrozd>), Рада аспірантів НУБіП України (<https://cutt.ly/rUYr22P>), профспілкова організація студентів і аспірантів, яка входить до Профспілки працівників агропром. комплексу України (<https://cutt.ly/PUYr3Ti>) та ін.. До надання підтримки залучені керівництво ЗВО (<https://cutt.ly/RUYr4A5>), а також адміністрація факультету землевпорядкування (<https://cutt.ly/MUYr51G>). Основна інформація щодо здійснення підготовки здобувачів за даною ОНП на факультеті землевпорядкування розміщена на сайті (<https://cutt.ly/CUYteBa>). Інформаційну підтримку здобувачів здійснює Інформаційно-обчислювальний центр НУБіПУ (<https://cutt.ly/tUYttzX>). Основну інформацію та новини розміщують окрім офіційного веб-сайту ЗВО (<https://nubip.edu.ua>; <https://cutt.ly/oUYtojk>), ще і на сторінці Ради аспірантів в Facebook (<https://cutt.ly/vUYtagy>). На зустрічі ЕГ з працівниками структурних підрозділів було зазначено, що в НУБіПУ діє так звана Школа першокурсника (<https://cutt.ly/FUYtsMa>), де відбувається знайомство з адміністрацією та представниками структурних підрозділів, а також доноситься основна інформація щодо навчання в ЗВО. У НУБіПУ є уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, яка здійснює контроль за порушенням антикорупційного законодавства (<https://cutt.ly/VUYtfdT>). Функціонує Скринька довіри (<https://cutt.ly/AUYtgCE>). Згідно з даних самоаналізу та проведених фокус-груп, здобувачі мають можливість отримати консультації з будь-якого питання в деканаті, у гаранта ОНП, у наукового керівника та співробітників профільних кафедр. Консультації з науковими керівниками відбуваються на постійній основі, як очно, так і за допомогою онлайн-зустрічей, спілкування в Viber, Telegram, а бо через електронну пошту. За зустрічах ЕГ з науковими керівниками, здобувачами, науково-педагогічними працівниками, представниками структурних підрозділів було підтверджено, що комунікація як з науковими керівниками, так і адміністрацією відбувається постійно: особисті консультації, чати в Viber-групах, через сторінку в Facebook, e-mail та ін.. За результатами опитувань аспірантів (<https://cutt.ly/wUYtkUm>) видно, що здобувачі позитивно оцінюють освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти в НУБіПУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Національний університет біоресурсів і природокористування України унормовує питання забезпечення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою положеннями в таких нормативних документах: Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_organizaciyu_osvitnogo_procesu.doc); Правила прийому для здобуття вищої освіти у НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/30>). Документи враховують [постанову Кабінету Міністрів України від 10.08.2019 № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми проблемами в закладах вищої освіти»] (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_organizaciyu_osvitnogo_procesu.doc). Відповідно до пункту 4 «Інклюзивне навчання» Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України, [Для організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в Університеті передбачено: створення інклюзивного освітнього середовища; забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації навчального процесу; застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних працівників; забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші)] (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_organizaciyu_osvitnogo_procesu.doc). За результатами аналізу відомостей самооцінювання та зустрічей ЕГ з фокус-групами з'ясовано, що на даній ОНП немає здобувачів з особливими потребами. Під час огляду матеріально-технічної бази та зустрічей з працівниками структурних підрозділів, відповідальних за матеріально-технічне забезпечення з'ясовано, що в навчальному корпусі №6, де знаходиться факультет землевпорядкування наявні ліфти, забезпечено можливість доступу осіб з особливими потребами до приміщення. Представники ЗВО зазначили, що [у разі подання документів на участь у конкурсному відборі особами з особливими освітніми потребами університет забезпечує відповідні умови для проходження ними вступних іспитів та співбесід].

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

До основних нормативних документів, які забезпечують чіткі та зрозумілі політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) в Національному університеті біоресурсів і природокористування України належать: Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням і дискримінації у НУБіП України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u279/polozhennya_pro_poperedzhennya_ta_protidiyu_seksualnim_domagannjam_i_diskriminaciyi_v_nubip_ukrayini.pdf); Етичний кодекс науково-педагогічного працівника (http://www.nubip.edu.ua/sites/default/files/E_Kodeks.pdf); Положення про академічну доброчесність в НУБіП України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_akademichna_dobrochesnist_03.03.2018.docx); Наказ «Про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в НУБіП України» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u142/nakaz_no_418_02.06.2020.pdf). Повідомити про будь-які конфліктні ситуації або прояви корупції усі учасники освітнього процесу можуть через Скриньку довіри (<https://nubip.edu.ua/node/85721>), уповноваженій особі з питань запобігання та виявлення корупції (<https://nubip.edu.ua/node/18211>), засобами електронного зв'язку: шляхом направлення повідомлення на електронні адреси керівництва ЗВО (<https://nubip.edu.ua/contacts>) або адміністрації факультету (<https://nubip.edu.ua/node/4082>). Під час зустрічей ЕГ з керівництвом НУБіПУ, здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, працівниками структурних підрозділів, а також на основі результатів опитувань здобувачів (<https://nubip.edu.ua/node/91599>) підтверджено, що конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) не було, учасники освітнього процесу поінформовані щодо політики та процедури вирішення таких ситуацій і вони є чіткими та зрозумілими для них.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує безоплатний доступ усіх учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. В ЗВО створені умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій є чіткими і зрозумілими, а також доступними для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується ними під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони 1. На офіційному веб-сайті ЗВО представлено робочі навчальні програми дисциплін основного блоку, по вибірковим дисциплінам представлено лише загальний опис. Рекомендації: оприлюднювати на офіційному веб-сайті НУБіПУ робочі навчальні програми вибіркових дисциплін. 2. В НУБіП України наявний доступ усіх учасників освітнього процесу до електронної бібліотеки eNULESIR лише з локальної мережі ЗВО. Рекомендації: забезпечити можливість доступу учасників освітнього процесу до електронної бібліотеки eNULESIR і віддалено з загальної мережі Інтернет

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 і певну узгодженість за підкритеріями 7.1: фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання; ЗВО забезпечує безоплатний доступ усіх учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП; Освітнє середовище в ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси; ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою; В ЗВО створені достатні умови для реалізації права

на освіту особами з особливими освітніми потребами; Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. ОП та освітня і наукова діяльність за цією програмою відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими: відсутність на офіційному веб-сайті НУБіПУ робочих навчальних програм вибіркового дисциплін та віддаленого доступу для учасників освітнього процесу до електронної бібліотеки eNULESIR. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО наявна позитивна практика єдиного підходу до контролю якості процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, уніфікація яких передбачена Положенням про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/MUUBX6j>), затвердженим Вченою радою НУБіП України 25.04.2018 р. Нова ОП розробляється за ініціативою керівництва НУБіПУ, факультету або ініціаторів з числа НПП, затверджується – кафедрою, вченою радою факультету, науково-методичною радою гарантів та Вченою радою НУБіПУ, ректором. Склад проектної групи ОП на чолі з гарантом затверджується наказом ректора за поданням декана на підставі пропозицій кафедри. За якість реалізації ОП відповідає проектна група і задіяні НПП. Перегляд ОП здійснюється у формах оновлення або модернізації. ОП може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім мети та ПРН. Підставою для оновлення ОП можуть бути: ініціатива і пропозиції гаранта ОП, академічної ради чи НПП, які її реалізують; результати оцінювання якості, об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОП. Модернізація ОП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети та ПРН. Удосконалення ОП відбувається за результатами: узагальнення інформації, яка надійшла від роботодавців, здобувачів, НПП, інших стейкхолдерів; моніторингу нормативно-правової бази, що регулює питання підготовки здобувачів ступеня доктор філософії. На наступному етапі розробляється проект ОП, який виноситься на загальне обговорення через оприлюднення на сайті, після чого відбувається обговорення. Задля забезпечення ознайомлення всіх груп стейкхолдерів зі змістом ОП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», навчальним планом (та їх проектами), робочими програмами ОК і ВК на сайті ЗВО створена сторінка ОП за лінком <https://nubip.edu.ua/node/1060/19>. За лінком <https://cutt.ly/gUU2fOm> представлена анкета для висловлювання думок і пропозицій щодо якості реалізації ОП, але на момент візиту ЕГ (21-23.12.2021) зазначена форма не була доступна з формулюванням «Потрібен дозвіл. Форма доступна лише у корпоративному домені власника». Аналогічна ситуація мала місце з анкетою для зовнішніх стейкхолдерів, розміщеною за лінком <https://cutt.ly/mUU9s3m>. Анкети для аспірантів і НПП на момент візиту ЕГ були закриті з формулюванням «Відповіді більше не приймаються». З огляду на вказану неможливість висловлювання думок і пропозицій щодо якості реалізації ОП через анкети, рекомендується розмістити на сторінці ОП (<https://nubip.edu.ua/node/1060/19>) контактні дані (телефон, e-mail) особи, відповідальної за співпрацю з удосконалення ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На момент візиту ЕГ (21-23.12.2021) на сайті ЗВО були висвітлені результати анкетування аспірантів, проведеного у вересні 2021 року (<https://cutt.ly/JUzaPjJ>), відповідно до яких більшість здобувачів (72,7%) цілком задоволені навчанням за ОП. Здобувачами надавалися пропозиції щодо необхідності розширення їх залучення до міжнародних проектів та подій, покращення інформування щодо проведення конференцій, що було враховано проектною групою. Окрім проходження анкетування, аспіранти мають можливість надавати пропозиції щодо якості як самої ОП, так і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, під час зустрічей із керівництвом кафедр і факультету, гарантом і проектною групою, участі у круглих столах, форумах, конференціях, через Раду аспірантів (як факультету землевпорядкування, так і ЗВО), Студентську організацію НУБіП України, Раду молодих вчених, Відділ аспірантури, Вчену раду факультету тощо. До складу проектної групи входить здобувачка Юлія Мороз, за ініціативи якої до ОП введено ВК «Природокористування в умовах конфліктів». Активну позицію щодо забезпечення якості ОП і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, займає Спілка молодих вчених: 26.04.2021 р. на засіданні Спілки молодих вчених розглядалися питання, пов'язані з акредитацією ОП, аналізом результатів щорічного опитування молодих вчених університету, ініційованого Спілкою молодих вчених та Радою аспірантів НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/91510>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На момент візиту ЕГ (21-23.12.2021) онлайн-анкети (<https://cutt.ly/gUU2fOm>, <https://cutt.ly/mUU9s3m>), через які роботодавці можуть висловлювати думки та пропозиції щодо якості реалізації ОНП, були недоступні. Також на сайті (<https://nubip.edu.ua/node/100150>) відсутні результати опитування роботодавців у 2021 році. Втім, окрім проходження анкетування, роботодавці мають можливість надавати пропозиції щодо якості як самої ОНП, так і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, під час зустрічей із керівництвом кафедр і факультету, гарантом і проектною групою, участі у круглих столах, форумах, конференціях, через Вчену раду (як факультету, так і ЗВО), Раду роботодавців, через надання рецензій/відгуків на ОНП тощо. ОНП схвально оцінена у рецензіях/відгуках віце-президентки Національної академії аграрних наук (НААН) України Ануш Балян (<https://cutt.ly/4UzaSBf>), директорки Інституту агроєкології і природокористування НААН України Оксани Дребот (<https://cutt.ly/zUzaJqB>), заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олександра Краснолуцького (<https://cutt.ly/tUzdd8m>). Під час зустрічі з ЕГ Олександр Краснолуцький підтвердив, що ним надавалася пропозиція щодо посилення екологічної складової ОНП (<https://cutt.ly/tUzdd8m>, <https://nubip.edu.ua/en/node/92063>), яку було враховано через введення до переліку обов'язкових освітніх компонентів ОНП ОК «Управлінські засади екологічної політики».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В НУБіП України функціонує Відділ з працевлаштування випускників та видачі документів про вищу освіту (<https://nubip.edu.ua/node/6882>), серед завдань якого «контроль за надходженням із міністерств, відомств, облдержадміністрацій, господарств інформації щодо наявності робочих місць для можливості працевлаштування випускників; створення бази даних для сприяння у працевлаштуванні випускників та контроль за оформленням і підписанням трьохсторонніх угод про цільову підготовку фахівців для агропромислового комплексу; реєстрація та облік документів при направленні на роботу випускників відповідно до вимог чинного законодавства». Інформація щодо кар'єрного шляху випускників попередніх років також збирається відповідними випусковими кафедрами. ОНП наразі має лише 2 випускника: за інформацією, наданою проектною групою у відповідь на запит ЕГ, Дорош А.Й. працевлаштований у Інституті землекористування НААН України, Мельничук А.Ю. проходить службу у Службі безпеки України.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості вищої освіти в НУБіП України сприяє вчасному і об'єктивному виявленню та реагуванню на недоліки в ОНП та діяльності щодо її реалізації. Моніторинг освітніх компонентів ОНП дає можливість для їх удосконалення. Моніторинг академічної професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється рейтинговою комісією НУБіП України, яка збирає інформацію та робить узагальнення щодо рейтингу ОНП, який є показником їх активності протягом навчального року. За результатами аналізу ОНП адміністрацією університету із 2021 року було запропоновано запровадити можливість вибору здобувачами вибіркової дисципліни із переліку дисциплін загальноуніверситетського пулу за умови, якщо така дисципліна дотична до теми дисертації.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОНП акредитується вперше. За результатами попередніх акредитацій ОП у ЗВО було внесено доповнення до окремих положень: Положення про освітній процес; Положення про підготовку фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України; Порядок формування та вибору здобувачами вибірових дисциплін освітніх програм у Національному університеті біоресурсів і природокористування України; Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Зокрема, як було уточнено проектною групою за запитом ЕГ, серед виявлених під час попередніх акредитацій ОП недоліків були такі: недостатня участь частини здобувачів у покращенні ОНП; проблема долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти; на початковому етапі реалізації ОНП – обмежений перелік вибірових дисциплін, а обов'язкові компоненти не забезпечували досягнення всіх ПРН. За ініціативи гаранта ОНП Андрія Мартиня було вжито ряд заходів, які забезпечили урахування та виправлення вищевказаних недоліків, зокрема: розширено перелік ВК за рахунок надання можливості обрання здобувачами навчальних дисциплін як із переліку вибірових дисциплін, рекомендованих в ОНП, так і із загального переліку вибірових дисциплін першого, другого та третього рівнів вищої освіти університету за будь-якою спеціальністю з дотриманням вимоги обрання дисципліни з урахуванням напряму наукового дослідження аспіранта; змінено структуру ОНП та збільшено кількість кредитів на підготовку з 40 до 50; щороку здійснюється контроль за оновленням навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; для представлення результатів досліджень здобувачів ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» надається можливість безкоштовно публікувати результати наукових досліджень у науково-виробничому журналі «Землеустрій, кадастр і моніторинг земель», який

включено до Переліку наукових фахових видань України, категорія «Б» для технічних та економічних наук (<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Zemleustriy>); стали систематичними зустрічі аспірантів із представниками структурних підрозділів ЗВО, що відповідають за міжнародну мобільність, доступ до наукометричних баз, академічну доброчесність, підготовку до захисту та захист дисертаційних робіт (<https://nubip.edu.ua/node/91342>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, що регламентується Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://cutt.ly/7UIjVeX>), затвердженим Вченою радою НУБіП України 26.08.2016 р. Дане положення потребує оновлення, оскільки не враховує численні зміни нормативно-правового підґрунтя забезпечення якості вищої освіти в Україні (зокрема, Закону України «Про вищу освіту»), що мали місце в період 2016-2021 рр. Попри застарілість вказаного положення, все ж за фактом у ЗВО сформувалася культура якості, яка сприяє розвитку ОНП та освітньо-наукової діяльності за цією програмою, що, зокрема, отримує відображення у: контролі за якістю ОНП (шляхом проведення засідань спеціалізованих вчених рад, науково-практичних заходів, методичних семінарів, тренінгів, зустрічей); контролі за якістю кадрового забезпечення освітньо-наукового процесу (через аналіз відповідності НПП ОК, викладання яких вони забезпечують; рейтингування НПП; сприяння професійному зростанню та підвищенню кваліфікації НПП, зокрема міжнародним стажуванням); контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітньо-наукового процесу (через внутрішнє та зовнішнє рецензування навчально-методичних і наукових праць НПП, атестацію ЕНК). Завідувачі кафедр факультету землевпорядкування не рідше ніж раз на семестр мають зустрічі з ректоратом, беруть участь у розширених засіданнях Вченої ради НУБіП України, що сприяє внутрішньому обміну інформацією всередині академічної спільноти ЗВО, допомагає опрацювати кращі практики. До процедур внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО загалом залучені: ректорат, Вчена рада, Науково-методична рада (відповідальні за розробку стратегії, політики, механізму реалізації та практики академічного та матеріально-технічного забезпечення); керівники інститутів та кафедр (відповідальні за результати щорічного оцінювання здобувачів, при вступі в аспірантуру та під час атестації); Відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи (відповідальний за забезпечення внутрішньої системи якості освіти у ЗВО); Навчально-методичний відділ (відповідальний за інтенсифікацію підготовки та покращення методичного забезпечення навчального процесу); Відділ докторантури та атестації наукових кадрів (відповідальний за підготовку здобувачів наукового рівня вищої освіти, кваліфікованої всебічної оцінки наукових праць, представлених у вигляді дисертацій, та атестації кадрів вищої кваліфікації у спеціалізованих вчених радах); Відділ аспірантури (відповідальний за організацію та координацію навчання аспірантів); НПП (відповідальні за зміст навчальних дисциплін); здобувачі (приймають участь у моніторингу ОП, виступають із пропозиціями та рекомендаціями, приймають участь в обговоренні проблемних аспектів, надають свої відгуки на ОП).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО наявна позитивна практика єдиного підходу до контролю якості процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП. Задля забезпечення ознайомлення всіх груп стейкхолдерів зі змістом ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», навчальним планом (та їх проектами), робочими програмами ОК і ВК на сайті ЗВО створена сторінка ОНП. За результатами анкетування більшість здобувачів (72,7%) цілком задоволені навчанням за ОНП. До складу проектної групи входить здобувачка Юлія Мороз, пропозиції якої враховані в ОНП. В ОНП врахована пропозиція заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олександра Краснолуцького щодо посилення екологічної складової. У ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП або в освітньо-науковій діяльності з її реалізації. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду ОНП. У ЗВО сформувалася культура якості, яка сприяє розвитку ОНП та освітньо-наукової діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. На момент візиту ЕГ анкети для висловлювання думок і пропозицій щодо якості реалізації ОНП були недоступні. Рекомендації: Розмістити на сторінці ОНП контактні дані (телефон, e-mail) особи, відповідальної за співпрацю з удосконалення ОНП. 2. На сайті ЗВО не висвітлено результати анкетування роботодавців у 2021 році щодо якості ОНП і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію. Рекомендації: Висвітлювати на сайті ЗВО результати анкетування роботодавців щодо якості ОНП і освітньо-наукового процесу, що забезпечує її реалізацію, задля забезпечення прозорості та публічності процесу вдосконалення ОНП. 3. «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» прийняте ще в 2016 році, відповідно, в ньому не враховані численні зміни нормативно-правового підґрунтя забезпечення якості вищої освіти в Україні (зокрема, Закону України «Про вищу

освіту»). Рекомендації: Оновити «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» відповідно до чинних положень нормативно-правових актів у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні (зокрема, Закону України «Про вищу освіту»).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.2, 8.3, 8.4, 8.5 і 8.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 8.1 і 8.7: ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; здобувачі ВО та інші стейкхолдери залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми; система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності з реалізації ОП; В НУБіПУ сформована культура якості, та необхідне для її впровадження інституційне середовище. ОНП та освітньо-наукова діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, які не є суттєвими: представлені на сайті ЗВО анкети для висловлювання думок і пропозицій щодо якості реалізації ОНП не активні; на сайті ЗВО не висвітлено результати анкетування роботодавців; «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» прийняте ще в 2016 році, відповідно, в ньому не враховані численні зміни нормативно-правового підґрунтя забезпечення якості вищої освіти в Україні.. Вказані недоліки цілком можуть бути виправлені.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ під час акредитаційної експертизи ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» спеціальності 051 «Економіка» з'ясувала, що правила та процедури, які регулюють права і обов'язків всіх учасників освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України є доступними на сайті ЗВО для всіх бажаючих (<http://surl.li/batpq>; <http://surl.li/batps>; <http://surl.li/batpu>). До основних документів, які регулюють права і обов'язків всіх учасників освітнього процесу в НУБіП України належать: Статут Національного університету біоресурсів і природокористування України (<http://surl.li/batpc>); Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України (<http://surl.li/batpc>); Положення про організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії у НУБіП України (<http://surl.li/vvik>); Положення про академічну доброчесність у НУБіП України (<http://surl.li/abtas>); Положення про академічну мобільність студентів і аспірантів НУБіП України (<http://surl.li/uggv>); Положення взаємодії учасників освітнього процесу при підготовці фахівців III-го освітньо-наукового рівня та акредитації їх програм (<http://surl.li/batpi>); Положення про порядок звітування аспірантів/здобувачів про виконання індивідуального плану наукової роботи (2019) (<http://surl.li/batpj>); Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України (<http://surl.li/vvih>); Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням і дискримінації у НУБіП України (<http://surl.li/batpn>); Правила прийому до аспірантури НУБіП України у 2021 році (<http://surl.li/batpo>) та інші. Під час онлайн зустрічей з керівництвом, здобувачами та представниками органів студентського самоврядування та під час зустрічей з працівниками структурних підрозділів, зокрема і відповідальних за матеріально-технічне забезпечення, ЕГ було підтверджено, що усі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до основних документів, які визначають правила та процедури в нормування прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу та послідовно їх дотримуються під час реалізації даної ОНП. Під час зустрічей з працівниками структурних підрозділів було зазначено, що про зміни у нормативно-правовому забезпеченні діяльності ЗВО усі учасники освітнього процесу можуть дізнатися через сайт НУБіПУ, сторінку в Facebook, а також Viber та Telegram групи.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітньо-наукова програма «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» [розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р., Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікації», від 30.12.2015 р. № 1187

«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції від 23.05.2018)] (<http://surl.li/batpx>) та розміщена на офіційному веб-сайті Національного університету біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/2021_ekonomika_prirodokoristuvannya_onp.pdf). На момент проведення акредитації, ОНП вже була затверджена протоколом Вченої ради НУБіП України №10 від 31 травня 2021 року, тому ЕГ не може стверджувати те чи був оприлюднений проект ОНП та таблиця наданих стейкхолдерами пропозицій щодо оновлення даної ОНП на офіційному веб-сайті ЗВО. ЕГ рекомендує оприлюднювати інформацію щодо процесу обговорення ОНП та після завершення даного процесу оприлюднювати зведену таблицю поданих пропозицій стейкхолдерами з відображенням результату їх урахування або причин неврахування. Під час зустрічей ЕГ з керівництвом НУБіПУ, здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, науково-педагогічним персоналом, працівниками структурних підрозділів, роботодавцями та іншими стейкхолдерами було підтверджено, що процес обговорення, оновлення та удосконалення ОНП в ЗВО є постійним і всі зацікавлені сторони мають можливість надати свої пропозиції, рекомендації та зауваження щодо даної ОНП, зокрема за допомогою опитувань (<https://forms.gle/eFm7i5Cr1QCFBDrw5>; <https://forms.gle/mxKjBe7H6g4ysbjy9>; <https://forms.gle/mZM42LW6JGFnQvwd9>; https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/rezultati_anketuvannya_aspirantiv_2021.pdf) та спільних зустрічей.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ під час проведення акредитаційної експертизи підтверджено, що НУБіП України на своєму офіційному веб-сайті оприлюднює основну інформацію щодо ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за спеціальністю 051 «Економіка» (<https://nubip.edu.ua/node/1060/19>). В ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/2021_ekonomika_prirodokoristuvannya_onp.pdf) підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня НУБіПУ відображається основна інформація щодо мети, основних характеристик даної ОНП, а також стосовно викладання, оцінювання та ресурсного забезпечення на даній ОНП та основних програмних компетентностей та результатів навчання, придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, інформації щодо академічної мобільності тощо. Також в ОНП подано структурно-логічну схему вивчення компонент освітньо-наукової програми та матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка». Також на сайті Національного університету біоресурсів і природокористування України оприлюднено ОНП за 2018-2020 роки (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/onp_ekonomika_prirodokoristuvannya_2020.pdf; https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/onp_ekonomika_prirodokoristuvannya_2019.pdf; https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/onp_ekonomika_prirodokoristuvannya_2018.pdf), що засвідчує неперервний процес аналізу та перегляду ОНП. Інформація, висвітлена на офіційному сайті ЗВО, щодо участі стейкхолдерів у підвищенні якості підготовки здобувачів за освітньо-науковою програмою «Економіка природокористування та охорона навколишнього середовища» (<https://nubip.edu.ua/node/100150>) та результати анкетування аспірантів в 2021 році (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u47/rezultati_anketuvannya_aspirantiv_2021.pdf) підтверджують залучення стейкхолдерів до перегляду та удосконалення ОНП. Представлена на офіційному веб-сайті Національного університету біоресурсів і природокористування України інформація стосовно ОНП є в достатньому обсязі для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства стосовно змісту та характеристик ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЗВО під час реалізації ОНП є чіткими та зрозумілими, а також доступними для всіх зацікавлених сторін на офіційному веб-сайті ЗВО. ЗВО оприлюднює точну та достовірну інформацію щодо ОНП на своєму офіційному веб-сайті, зокрема її цілі, очікувані результати навчання та компоненти. В ЗВО відбувається постійне оновлення та удосконалення даної ОНП із залученням всіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до цього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони На сайті ЗВО немає в доступі проекту ОНП. ЕГ не може стверджувати чи була оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО таблиця наданих стейкхолдерами пропозицій до ОНП під час обговорення проекту ОНП. Рекомендації: оприлюднювати на офіційному веб-сайті НУБіПУ та залишати доступними після завершення обговорення ОНП проекти ОНП та узагальнену зведену таблицю пропозицій та рекомендацій всіх стейкхолдерів щодо удосконалення даної ОНП, а також результати їх урахування при оновленні ОНП чи причини неврахування.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3 і певну узгодженість за підкритеріями 9.2: визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Правила та процедури є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно ними дотримуються під час реалізації освітньої програми; процес обговорення, оновлення та удосконалення ОНП в ЗВО є постійним і всі заінтересовані сторін (стейкхолдери) мають можливість надати свої зауваження та пропозиції до даної ОНП; ЗВО оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства. ОП та освітня і наукова діяльність за цією програмою відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими: на офіційному веб-сайті ЗВО не представлено зведену узагальнену таблицю пропозицій та рекомендацій всіх стейкхолдерів щодо удосконалення даної ОНП, а також результатів їх урахування при оновленні ОНП чи причин неврахування. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Дослідження змісту ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» показує її відповідність стратегічним цілям НУБіП України в освітній, науковій сферах та у сфері кадрового забезпечення. Мета та особливості ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за третім рівнем ВО мають відповідність та спрямовані на досягнення стратегічних цілей ЗВО щодо забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців для органів державного управління, наукових, освітніх установ та суб'єктів підприємництва в різних сферах економіки та суспільного життя, зокрема раціонального природокористування. Зміст ОНП визначається пунктом 27 «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установ)», затвердженого Постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (у редакції 2021 р.): - для набуття універсальних навичок дослідника: ОК5 та ОК6; - для оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями: ОК1; - для здобуття мовних компетентностей: ОК2; - для здобуття знань зі спеціальності: «Мікро - та макроекономіка 2» та «Управлінські засади екологічної політики»; - для набуття здатності до розроблення методичних рекомендацій щодо впровадження результатів наукових досліджень й навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін) та здатності викладати дисципліни економічного спрямування й навички педагогічної майстерності включено ОК: ОК3 та передбачено ОК8. Під час проведення експертизи ЕГ встановлено, що змістовне наповнення ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів за рахунок включення в освітню програму набору ОК, які забезпечують повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО за спеціальністю 051 «Економіка». Специфіку ОНП (економіка природокористування та охорони навколишнього середовища) відображено лише ОК4, а також в усіх дисциплінах вибіркового блоку (ВК1-ВК8). РП обов'язкових ОК циклу загальнонаукової підготовки (ОК1-ОК3) є універсальними для усіх ОНП третього рівня ВО НУБіПУ і не враховують ні специфіку спеціальностей, ні ОП, містять єдиний перелік компетентностей, ПРН тощо. В свою чергу, під час інтерв'ювання здобувачі підкреслили, що викладачі враховують їх індивідуальні наукові інтереси під час викладання загальнонаукових дисциплін через практичні завдання, що забезпечують виконання певних етапів наукового дослідження. За результатами вивчення обов'язкових та вибірових дисциплін аспіранти готують тези на конференції, наукові статті, що далі стають частинами дисертації. Таким чином, структура і зміст ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» забезпечує повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю 051 «Економіка». ОНП у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього рівня ВО. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Аспіранти самостійно можуть обрати наукового керівника та тему наукового дослідження – це було підтверджено у ході спілкування із здобувачами. Наприклад, випускник даної ОНП під час зустрічей зазначив, що сам обрав тематику наукових досліджень - це і стало визначальним у подальшому при виборі наукового керівника. Під час відео зустрічі з науковими керівниками, ЕГ повідомили, що при визначенні напрямку майбутнього дослідження, зазвичай уточнення теми дисертації здійснюється з акцентом на актуалізацію обраного напрямку. На запит ЕГ була

надана розширена інформація щодо наукових інтересів аспірантів і їх наукових керівників за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Цим підтверджено переважне визначення тем дисертаційних робіт здобувачів третього рівня за даною ОНП у відповідності до наукових інтересів керівників (за наявними науковими працями, у т.ч. спільним із аспірантами). Напрями наукових досліджень здобувачів даної ОНП чітко відповідають специфіці ОП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» і охоплюють проблеми землекористування, сталого розвитку територій, регулювання земельних відносин в Україні, раціонального використання та охорони навколишнього середовища, еколого-економічної безпеки тощо. Протягом 2021 року відбувся захист 2 здобувачів Дорош А.Й., Мельничук А.Ю. (<https://nubip.edu.ua/node/83790>). Також вже призначені засідання разових спецрад із захисту: Назаренко Н.А. (<https://nubip.edu.ua/node/103014>) та Кватирка О.М. (<https://nubip.edu.ua/node/103013>). Загалом, наукова діяльність аспірантів відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

За результатами спілкування з НПП, що забезпечують освітній процес за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», а також здобувачами вищої освіти встановлено безплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладацької та/або наукової діяльності. У здобувачів є можливість безоплатно користуватися комп'ютерною технікою, навчально-методичною літературою та бібліотечними фондами. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП. Служба інформаційного моніторингу надає послугу з отримання сучасної наукової інформації (повних текстів статей чи їх анотацій) як із зарубіжних міжнародних електронних ресурсів (SCOPUS, EBSCO, Web of Science, DOAJ), так і українських періодичних видань та електронних баз даних (<https://nubip.edu.ua/node/6910>). У ЗВО видаються 2 наукових фахових журнали: «Біоекономіка і аграрний бізнес» (<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy>) та «Землеустрій, кадастр і моніторинг земель» (<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Zemleustriy>). Існує практика щорічного проведення міжнародних і всеукраїнських конференцій, семінарів та круглих столів. Інформація із портфоліо здобувачів на сайті факультету Землеустрою (<https://nubip.edu.ua/node/72214>), відео спілкування з аспірантами під час зустрічей ЕГ підтвердило їх широке залучення до цих заходів. Аспіранти також беруть участь у конференціях за межами НУБіПУ. ЗВО щорічно преміює аспірантів, залежно від їх наукових досягнень (копії наказів надано ЕГ за додатковим запитом – інформація повідомлена під час зустрічей ЕГ здобувачами і ректором ЗВО). Розроблено Порядок надання премії аспірантам та студентам (<http://surl.li/baxuh>). Наукові керівники аспірантів під час відео зустрічі навели приклади позитивних практик спільного публікування із здобувачами у фахових журналах безкоштовно або зі знижкою в оплаті (за умови, що науковий керівник є член редколегії даного видання). Для здобувачів ОНП створені достатні умови для поєднання навчання та досліджень. Отже, НУБіПУ організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Під час проведення акредитаційної експертизи з'ясовано, що ЗВО має достатній потенціал для забезпечення інтернаціоналізації діяльності. Заклад є членом міжнародних наукових організацій, зокрема Великої Хартії університетів, Євразійського Союзу університетів та ін. Спільно з міжнародними партнерами регулярно проводяться міжнародні науково-практичні конференції (<https://nubip.edu.ua/node/1600/17>), де здобувачі можуть апробувати результати своїх досліджень. Аспіранти приймають участь і в міжнародних наукових конференціях за межами України. Викладачі ОНП залучаються до участі у міжнародних програмах стажувань. Факультет землевпорядкування НУБіПУ регулярно організує міжнародні науково-практичні конференції і семінари (наприклад, <https://nubip.edu.ua/node/86079>, <https://nubip.edu.ua/node/44361>). Дана інформація підтверджується наданими за додатковим запитом сертифікатами, а також інформацією з портфоліо здобувачів на сайті факультету землевпорядкування (<https://nubip.edu.ua/node/72214>). Отже, ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, у т.ч. за спеціальністю 051 «Економіка».

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

За результатами проведених зустрічей з науковими керівниками здобувачів ОНП та вивчення наданої НУБіПУ інформації щодо їх участі у дослідницьких проектах, ЕГ підтверджує, що наукові керівники є відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт та активно беруть участь в дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та впроваджуються в практику господарювання. За додатковим запитом ЕГ було надано довідки від начальника НЧД НУБіПУ Отченашка В., що підтверджують участь керівників у науково-дослідних

роботах (проф. Євсюков Т.О. – керівник однієї та виконавець у 3-х НДР НУБіПУ; проф. Мартин А.Г. – керівник однієї та виконавець у 4-х НДР НУБіПУ; проф. Дорош О.С. – приймала участь у НДР Інституту землекористування НААН України). Ці факти підтверджують позитивні практики участі наукових керівників у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ЗВО розроблено і впроваджено ряд нормативних документів (<https://nubip.edu.ua/node/12654>; <https://nubip.edu.ua/node/90928/4>): - Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату в НУБіП України; - Положення про академічну доброчесність в НУБіП України; - Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням і дискримінації у НУБіП України; - Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУБіП України; - Антикорупційна програма НУБіП України. Дані документи було розроблено/оновлено протягом 2018-2021 років. Згідно інформації із сайту ЗВО, у 2014 році на обговорення було винесено проєкт Кодексу педагогічної і наукової етики працівників НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/11644>). Факти введення його в дію відсутні. На вкладці Юридичного факультету (а також Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК) офіційного сайту ЗВО розміщено ресурс «Скринька довіри», куди можна подати звернення з різних питань (анонімність передбачена – інформація може біти передана електронним листом, телефоном або особисто Уповноваженій особі з питань запобігання та виявлення корупції, яка призначається наказом ректором згідно положень Антикорупційної програми НУБіП України). Аспіранти підтвердили, що обізнані про наявність такого електронного ресурсу. Під час інтерв'ювання з'ясовано, що присутні аспіранти проінформовані щодо необхідності дотримання АД, розуміють її зміст та принципи, перевірка на плагіат наукових праць, в т.ч. дисертацій носить системний характер (підтверджено здобувачами і науковими керівниками). В навчальному процесі широко використовуються програмні засоби для перевірки на вміст плагіату у аспірантських та наукових роботах. Університетом використовуються сервіси «Unicheck» та «StrikePlagiarism». За інформацією керівництва і НПП НУБіПУ фактів порушення академічної доброчесності за період реалізації ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» як з боку здобувачів, так і з боку наукових керівників не виявлено. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти. Наукова діяльність аспірантів повністю відповідає напрямові досліджень наукових керівників. НУБіПУ організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, забезпечує можливості для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. На сайті факультету землевпорядкування подана інформація щодо освітньої і наукової діяльності за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», у т.ч. портфоліо наукових керівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: 1. Освітні компоненти циклу загальнонаукової підготовки є універсальними для усіх ОНП третього рівня ВО НУБіПУ і не враховують ні специфіку спеціальностей, ні ОП, містять єдиний перелік компетентностей, ПРН. Рекомендації: При викладанні дисциплін загальнонаукової підготовки, у РП забезпечувати передбачені ОНП компетентності та програмні результати навчання. 2. Лише окремі наукові керівники аспірантів за ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» приймали участь у дослідницьких проєктах, в т.ч. міжнародних. Факти залучення здобувачів у якості виконавців науково-дослідних проєктів не підтверджено. Рекомендації: поширити позитивні практики участі наукових керівників у дослідницьких проєктах на усіх учасників наукової діяльності, у т.ч. здобувачів. Створити ресурс щодо інформування майбутніх здобувачів про напрями наукової діяльності потенційних наукових керівників. 3. Потребує систематизація електронних ресурсів на сайті ЗВО для звертань НПП, співробітників, здобувачів з питань порушення антикорупційного законодавства, дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, наукової діяльності, іншими співробітниками. Рекомендації: Створити єдиний ресурс для ЗВО і розмістити його на головній сторінці сайту НУБіПУ, а не лише на сайтах 2-х факультетів НУБіПУ. Завершити процедуру затвердження Кодексу педагогічної і наукової етики працівників НУБіП України, розширити його дію на здобувачів ВО, у т.ч. аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 10.2, 10.3 та 10.4 і частково за підкритеріями 10.1, 10.5 та 10.6: ОНП «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» відповідає науковим інтересам здобувачів та в повній мірі забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»; наукова тематика здобувачів та наукових керівників корелюється між собою та відповідає предметному полю ОНП та її науковій спрямованості; ЗВО забезпечує можливості для проведення та апробації наукових досліджень аспірантів; у ЗВО сформовано культуру академічної доброчесності, що поділяється всіма учасниками освітньо-наукового процесу. ОП та освітня і наукова діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 10 з недовіками, що не є суттєвими: потребує підсилення відображення специфіки спеціальності «Економіка» при викладанні обов'язкових ОК загальнонаукового циклу; часткове залучення здобувачів, наукових керівників до науково-дослідних проєктів, і т.ч. міжнародних; відсутня систематизація електронних ресурсів на сайті ЗВО для звертань НПП, співробітників, здобувачів з питань порушення антикорупційного законодавства, дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, наукової діяльності, іншими співробітниками. Недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лук`янова Валентина Вячеславівна

Члени експертної групи

Хлобистов Євген Володимирович

Шевченко Інна Юріївна

Куліш Вікторія Анатоліївна